

Τα κάλαντρα της Μεγάλης Παρασκευής

Σήμερα μαύρος ουρανός σήμερα μαύρη μέρα
σήμερα όλοι θλίβονται και τα σκυλιά λυπότανται.

Σήμερα βάλλανε βουλή οι άνομοι Εβραίοι
οι άνομοι και τα σκυλιά κι οι τρισκαταραμένοι
για να σταυρώσουν το Χριστό των πάντων Βασιλέα.

Ο Κύριος ηθέλησε να μπει σε περιβόλι
να κάμει δείπνο μυστικό για να τον λάβουν όλοι.

Η Παναγιά η Δέσποινα καθόταν μοναχή της,
τας προσευχάς της έκανε για τον Μονογενή της·

φωνή εξήλθ' εξ ουρανού κι απ' Αρχαγγέλου στόμα:
- «Σώνουν Κυρά μου οι προσευχές, σώνουν και οι μετάνοιες
και τον υγιό σου πιάσανε και στο χαλκιά τον πάνε·

σαν κλέφτη τον επιάσανε και σαν φονιά τον πάνε
και στου Πιλάτου τας αυλάς εκεί τον τυραννάνε.»

-«Χαλκιά χαλκιά φτιάξε καρφιά φτιάξε τρία περόνια.»
Κι εκείνος ο παράνομος βαρεί και φτιάχνει πέντε.

-«Συ Φαραώ που τα φτιάξεις πρέπει να μας διδάξεις
- «Βάλτε τα δυο στα χέρια του και τ' άλλα δυο στα πόδια·
το πέμπτο το φαρμακερό βάλτε το στην καρδιά του
να τρέξει αίμα και νερό να πληγωθεί η καρδιά ντου.»

Η Παναγιά ως τ' άκουσε έπεσε κι ελιγώθει
σταμνί νερό της ρίξανε τρία κανάτια μύσχο.

Τα κάλαντρα του Λαζάρου

Χαίρετε εσείς χριστιανοί που είστε εδώ τριγύρω
ακούσετε να σας επώ το θαύμα του Σωτήρος.

Θαύμα μεγάλο έγινε στην πόλη Βηθανία
και στους ανθρώπους έδειξε την άνω βασιλεία.

Έδειξε πως ο άνθρωπος έχει ψυχή και σώμα
φεύγει η ψυχή στους ουρανούς και το κορμί στο χώμα.

Εβραίος εκατείχετο να γίνει Φαρισαίος
μα ήταν φίλος του Χριστού πολύ αγαπημένος.

Στα δεκατέσσερα Μαρτιού και στα τριάντα τρία
ο Λάζαρος απόθανε εν πόλη Βηθανία.

ΑΝΟΙΞΗ 2020

«Το τραπέζι της Καθαρής Δευτέρας»

Ελαιογραφία σε ξύλο 1950, του Σπύρου Βασιλείου

Λιτά και απέριττα απεικόνισε το 1950 πάνω στον
καμβά ο **Σπύρος Βασιλείου** το σαρακοστιανό μας
παραδοσιακό τραπέζι, δίνοντάς του ένα συμβολικό
νόημα, παρά την ταπεινότητα και την απλότητά του.
Πάνω σ' ένα στρογγυλό μεταλλικό τραπεζάκι καφενεύου
βρίσκονται τα νησίσιμα φαγητά που συνηθίζουμε να
τρώμε την Καθαρή Δευτέρα, και που ο ζωγράφος Σπύρος
Βασιλείου συνηθίζει να προσφέρει κάθε χρόνο στους φίλους του, στο
σπίτι του: οι ελιές, ο καλβάς, ο ταραμάς, η λαγάνα άζυμη, ισχνή και όχι
φουσκωτή όπως σήμερα, τα φρέσκα κρεμμυδάκια, τα θαλασσινά, αλλά
και η ρετσίνα, γιορτάζοντας την πρώτη μέρα της Σαρακοστής.

Συνέχεια στη σελ. 7

Στο τεύχος που έχετε στα χέρια σας, μπορείτε να διαβάσετε...

- ❖ **σελ. 2:** Εκδηλώσεις Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου, του **Γ. Γιακουμινάκη**
- ❖ **σελ. 3:** Η Ροδαρά μας, του **Χαράλαμπου Ελευθεροπολίτη**
- ❖ **σελ. 4 & 5:** Κοπή Αγιοβασιλόπιτας 2020, της **Μαριάννας Γ. Γαλανάκη**
- ❖ **σελ. 6:** Το Γραμματσάκι μας, του **γερω-Χαράλαμπου**

- ❖ **σελ. 7:** Αρμενιανά ομοιοκατάληκτα, του **Παλιού Αρμενιανού**
- ❖ **σελ. 8:** Οι παλαικές μας φωτογραφίες
- ❖ **σελ. 9:** Εικόνες από τα κάλαντρα των Χριστουγέννων στους Αρμένους
- ❖ **σελ. 10 & 11:** Ένα καλοκαίρι γεμάτο εικόνες, του **Μανώλη Πιπεράκη**

- ❖ **σελ. 12:** Αρμενιανές διακρίσεις: **Εμμανουήλ Προεστάκης**
- ❖ **σελ. 13:** Το ημερολόγιο του 2020 του Συλλόγου Αρμενιανών Αττικής «Ο Κριτοβουλίδης»
- ❖ **σελ. 14:** Αυτοί που φεύγουν...
- ❖ **σελ. 15:** Βράβευση του **Δρ. Μιχάλη Καλλιτσάκη** από την Ακαδημία Αθηνών

Εκδηλώσεις της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου Χανίων και του Συλλόγου Φρεδιανών Αττικής «Η Ευαγγελίστρια»

Γράφει ο Γιώργος Γιακουμινάκης

Παρουσίαση βιβλίου για τον Εμμανουήλ Παπαμαλέκο

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, την Κυριακή 16 Φεβρουαρίου 2020 και ώρα 11.00 στο αμφιθέατρο της Κρητικής Εστίας, η εκδήλωση της κοπής της Βασιλόπιτας της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου Χανίων και του Συλλόγου Φρεδιανών Αττικής «Η Ευαγγελίστρια», που συνδυάστηκε με την παρουσίαση βιβλίου για τον Εμμανουήλ Παπαμαλέκο και τη βράβευση των παιδιών από τον Φρε που πέτυχαν σε Πανεπιστημιακές Σχολές το 2019.

Η εκδήλωση άρχισε με την παρουσίαση του βιβλίου για τον Εμμανουήλ Παπαμαλέκο, οπλαρχηγό των κρητικών επαναστάσεων από το 1866 και μετά, που μαζί με τα αδέρφια του Λεωνίδα και Νικόλαο διακρίθηκαν ιδιαίτερα και προσέφεραν τα μέγιστα στην υπόθεση απελευθέρωσης και ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα.

Ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας, κ. Γιάννης Τερεζάκης, που είχε αναλάβει και το ρόλο του συντονιστή της παρουσίασης, αφού καλωσόρισε τους συγκεντρωμένους αναφέρθηκε στο πρόγραμμα της εκδήλωσης και κάλεσε στο βήμα τον πρόεδρο της Παγκρητίου Ενώσεως κ. Γεώργιο Μαριδάκη. Ο κ. Μαριδάκης αφού χαιρέτησε το ακροατήριο και ευχήθηκε Χρόνια Πολλά για το νέο έτος, αναφέρθηκε στο βιβλίο και τον βιογραφούμενο ήρωα Παπαμαλέκο και επαίνεσε τον συγγραφέα, Μανώλη Κωνσταντουδάκη, για το έργο του.

Η «Ε» ενημερώνει ότι η ύλη για το επόμενο φύλλο θα πρέπει να έχει φτάσει στην εφημερίδα μέχρι 24/04/2020.

ελευθερόπολις

Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Αρμενιανών Χανίων «Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»
Εκδίδεται με τη συνεργασία της Τοπικής Κοινότητας Αρμένων

ΚΩΔΙΚΟΣ 4125

Εκδίδεται και διευθύνεται από συντακτική επιτροπή.

Δωρεές στον Τραπεζικό λογαριασμό Εθνικής Τράπεζας
GR9001101560000015676103433

Εκδότης-Διευθυντής:

Γιάννης Σ. Τσακίρακις
Σουλίου 124, 173.42 Αγ. Δημήτριος
Τηλ. 210-99.16.613
Email: itsakir@otenet.gr
www.armenoi.gr
ISSN 1109-3056

Αντίστοιχα, ο κ. Τερεζάκης εξέφρασε τα συγκαρτητήριά του στον κ. Μανώλη Στυλ. Κωνσταντουδάκη, πρόεδρο των Βαμιανών της Αττικής και δισεγγονό του Παπαμαλέκο, για την προσεγμένη εργασία του και τη δημοσιοποίηση αρκετών, άγνωστων μέχρι σήμερα, στοιχείων της ζωής και της δράσης του προπάππου του.

Στη συνέχεια έλαβαν το λόγο οι κ. κ. Αντώνης Μυτιληνάκης, αντιστράτηγος ε.α. - πρόεδρος της Κρητικής Εστίας και Μανώλης Εγγλέζος Δελγιαννάκης, δικηγόρος-δημοσιογράφος, οι οποίοι, σαν κύριοι παρουσιαστές, ανέλυσαν σε βάθος τα κείμενα του βιβλίου και συνεχάρησαν τον συγγραφέα για την επιμελημένη προσπάθειά του.

Την παρουσίαση έκλεισε ο συγγραφέας του βιβλίου κ. Μανώλης Στυλ. Κωνσταντουδάκης, ο οποίος ανέφερε ότι η συγγραφή του βιβλίου ήταν μια παλιά του επιθυμία και εκπλήρωση μιας υπόσχεσης στον πατέρα του-αναφέρθηκε δε, στις δυσκολίες συγκέντρωσης του υλικού, αφού έχουν περάσει τόσα χρόνια από τον θάνατό του.

Κλείνοντας το πρώτο μέρος της εκδήλωσης, ο πρόεδρος του Συλλόγου Φρεδιανών κ. Μανώλης Μακρινδάκης, ανέβηκε στο βήμα. Ο κ. Μακρινδάκης, αφού ευχήθηκε χρόνια πολλά για τον καινούριο χρόνο, συνεχάρη με τη σειρά του τον συγγραφέα και αναφέρθηκε και στον αδελφό του βιογραφούμενου, Λεωνίδα Παπαμαλέκο, τον οποίο τα τελευταία είκοσι χρόνια οι Αποκορωνιώτες τιμούν στον τόπο της θυσίας του τη Σιάτιστα Κοζάνης.

Βράβευση των παιδιών από τον Φρε

Στη συνέχεια, ο κ. Μανώλης Ζουλάκης, Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου Φρεδιανών, μετά τις ευχές του, αναφέρθηκε στα Φρεδιανάκια, που πέτυχαν το 2019 σε πανεπιστημιακές σχολές και κάλεσε τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Κυδωνίας και Αποκορώνου κ. Δαμασκηνό να επιδώσει τα τιμητικά βραβεία στα παιδιά που ήταν

με αλφαβητική σειρά:

Αδάμου Ελένη του Αδάμου, Βοζινάκη Ανθή του Δημητρίου, Ρήγκου Αθανασία του Δημητρίου, Στυλιανακάκη Παυλίνα του Γεωργίου, Τζανουδάκη Αικατερίνη του Εμμανουήλ, Φανουράκης Κωνσταντίνος του Ιωάννου και Χαλβαδάκη Αικατερίνη του Βασιλείου. Μετά την επίδοση των βραβείων η Αικατερίνη Τζανουδάκη ευχαρίστησε εκ μέρους όλων των παιδιών το Σύλλογο και αναφέρθηκε στις προσπάθειες που έκαναν για να επιτύχουν τους στόχους τους.

Η κοπή της Βασιλόπιτας της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου Χανίων και του Συλλόγου Φρεδιανών Αττικής «Η Ευαγγελίστρια»

Η εκδήλωση συνεχίστηκε με το κόψιμο της Αγιοβασιλόπιτας της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου και του Συλλόγου Φρεδιανών «Η Ευαγγελίστρια» τις οποίες ευλόγησε ο σεβασμιότατος Μητροπολίτης Κυδωνίας και Αποκορώνου, που είχε έλθει για το σκοπό αυτό από τα Χανιά, όπως γίνεται χρόνια τώρα, με τη βοήθεια του Φρεδιανού παπα-Μανώλη Τζανουδάκη. Μετά την ευλογία και τις ευχές του Σεβασμιότατου, κλήθηκαν οι πρόεδροι της Παγκρητίου Ενώσεως κ. Μαριδάκης, της Κρητικής Εστίας κ. Μυτιληνάκης, ο επίτιμος πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. Δημοσθένης

Βλαχάκης, ο πρώην πρόεδρος κ. Γιώργος Γιακουμινάκης, ο πρόεδρος των Ελλήνων Μουσουργών κ. Νικηφόρος Νευράκης με καταγωγή από το Μελιδόνι Αποκορώνου, και έλαβαν τα κομμάτια τους. Η διανομή συνεχίστηκε στους προέδρους και τους εκπροσώπους των Συλλόγων.

Τέλος, ο πρόεδρος των Φρεδιανών έκοψε την πίτα του Συλλόγου και διένειμε τα κομμάτια. Πρώτος κλήθηκε ο καθηγητής Πανεπιστημίου κ. Άρης Οικονομόπουλος επίτιμος πρόεδρος του Συλλόγου και ακολούθησαν πρώην και νυν μέλη του Δ.Σ., ο επίσης καθηγητής του Πανεπιστημίου κ. Σαράντος Καπιδάκης, η αδελφή του κ. Μαριλένα Καπιδάκη γιατρός κ.λ.π. και όλοι οι παρευρισκόμενοι.

Όπως συνηθίζεται σε ανάλογες περιπτώσεις, η εκδήλωση έκλεισε με παραδοσιακό κρητικό κέρασμα που προσέφερε η Ομοσπονδία και οι λοιποί φορείς της εκδήλωσης.

Η ροδαρά μας

Πέμπω σας χαιρετίσματα ένα ματσάκι ρόδα.

της Ροδαράς τούτης τα ρόδα
τα κορφολογά 'πο
τα περιβόλια της γραφής
ο Χαράλαμπος Ελευθεροπολίτης,
από τσ' Αρμένους τ' Αποκόρωνα
του νησιού τση Κρήτης

Μαντινάδες

Αγάπα με να σ' αγαπώ,
θέλε με να σε θέλω,
γιατί θα ν' άρθ' ένας καιρός
να θες κι να μη θέλω.

Μην τήνε κλαις τη λεμονιά,
όσο κι αν αστοχήσει
κάνει λεμόνια δίφορα
τον κόσμο να γεμίσει.

Καινούργ' αγάπη πολεμώ
εδά πέντ' -έξε μέρες,
και φαίνεται μου πως πετώ
τσι δροσερούς αέρες.

Η αγάπη θέλει φρόνεψη,
θέλει ταπεινωσύνη,
θέλει λαγού πορπατηξά,
πουλιού γρηγοροσύνη.

Σα θες εσύ να σ' αγαπώ
κρυφά 'πο τσι γειτόνους
βάλε μπλιά στην πόρτα σου
να χώνομαι στσι κλώνους.

Μα 'ρνήθης το βασιλικό
κι αγάπες το θύμο
που τότε τρώει ο γάιδαρρος,
διάλε κι εσέ κι εκείνο.

Μα 'ρνήθης το βασιλικό
κι αγάπες τον πρίνο
απού δε βγάνει μυρωδιά,
διάλε κι εσέ κι εκείνο.

Τ' αχείλι σου 'ναι κόκκινο
σαν του λαγού το αίμα
κι άγγελος σ' το ζωγράφισε
με διαμαντένια πένα.

Τ' αχείλι σου το κόκκινο
ήθελα να φιλήσω
μα κείνει στάσει το κρασί,
φοβούμαι μη μεθύσω.

Στη γεινονιά σου με πουλούν
σκλάβο κι αγόρασέ με
ένα φιλί με δίδουνε,
δώσε το κι έπαρέ με.

(Από τη συλλογή
«Κρητικές μαντινάδες»,
επιμ. **Ανδρέας Καλαϊτζάκης**,
εκδ. Σπύρ. Δ. Αλεξίου,
Ηράκλειο χ.χ.)

Αθιβολές

«Να πλύνεις τα πόδια»

Παντρευγούντανε μια βολά ένας,
κοι γεδικοί ντου του λένε:
-Να πλύνεις τα πόδια, για νάσαι
καλός και μυρωδάτος στο κρε-
βάτι. Ακούς;

Κι ευτός αγαναχτεί και τωνε
κάνει:
- Ε μα, μωρέ! Ντα δεν ντάπλυνα
όντεν αρραβωνιάστηκα;

«Αντώνης Τρουλίδης γή αρχηγός»

Κοντός και κακομούτσουνος
ήτονε ο Τρουλίδης, για κείνονά
κι οι χωριανοί ντου, για να
γελούνε, τονε φωνιάζαν αρχηγό.
Κι όντεν επήγε, καιρού πρίντζιπα,
μάρτυρας στα δικαστήρια, τον
έγραψε κεινοσάς που τονε πήγε
«Αντώνης Τρουλίδης γή αρχη-
γός». Φωνιάζει το λοιπός, μιας
κοπανιάς, ο πρόεδρος «Αντώνης
Τρουλίδης γή αρχηγός», τ' ακούει
εκείνος, κορδίζει, απηλογάται:
-Επαέ..., και πάει φουριόζος.

Ός να τονε δει ο πρόεδρος ετσά
κοντοπίθαρο και μαραζιάρη, λέει:
-Εγώ κατέω πως οι Λακκιώτες
είναι λεβέντες, είναι άντρες και
δεν εβρήκανε κανένα ψηλό να
βάλουνε αρχηγό, παρά εσένα;
Κι ο Τρουλίδης τ' απηλογάται
ευτός:
-Ψηλός ήμουνε κι εγώ, κύριε
πρόεδρε, μ' αποφάωθηκα να
γυρίζω στα βουνά εξήντα χρό-
νους για να σάσε λευτερώσω...

«Δαιμόνοι μέσα τζη για θάρασσα!»

Είδε πρώτη ντου βολά το γιαλό ο
Τρουλαύτης ν' απλώνεται ομπρός
του, τονε ρέχτηκε και μια και δυο
τ' αποφασίζει να κολυμπήσει.
Γδύνεται, βουτά μα όντιμως δεν
εκάτεχε να κολυμπά, κι ετσά
αρχίνεκε να βουλιάζει. Κάνει να
βαστηχτεί στον αφρό, μα δώρος.
Μανίζει τοτε σάς, βγαίνει όξω,
ξανοίγει τη θάλασσα και κάνει:
-Δαιμόνοι μέσα τζη για θάρασσα!
Κοτζάμου καράβια σηκώνει, κι
ένα Σφακιανό δεν μπορεί να
σηκώσει...

(Από τη συλλογή του **Μιχάλη
Γρηγοράκη** «Εύθυμες κρητικές
ιστορίες», Χανιά 1978)

Λόγου χάριν Ερωτόκριτος

μέρος Δ', στ. 1-102
(Κρήτη, γύρω στα 1610)

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ο Ρήγας τούτον τον καιρόν ήβαλε μες στο νου του,
ταίρι το γληγορότερο να δώσει του παιδιού του.
Συμβούλιο με τη Ρήγισσα δίδουν την ώρα εκείνη,
και λέσι για την Αρετήν, ίντα λογής εγίνη.
Παραφορούνται από μακρά, μα δεν το θεμελιώνουν,
τα πράματα, οπού μοιάζασι, σμίγουσιν και σιμώνουν.
Λογιάζουν την αποκοτιάν ομπρός του Πεζοστράτη,
να πά' να πει έτοια προξενιά του Αφέντη, στο Παλάτι.

ΡΗΓΑΣ

Λέγει. «Δεν ήτον μπορετόν ατός του να θελήσει
έτσι ζαβά την προξενιά να 'ρθει να μου μιλήσει,
μα ο γιος του ήτο η αφορμή σε τούτο δίχως άλλο,
και βάνει με έτοια αποκοτιά σε λογισμό μεγάλο.
Κι εκείνη η τόση αδυναμιά, οπού 'χει η Αρετούσα,
τα λόγια εκείνα που 'λεγεν, όντε την ερωτούσα,
όλά 'σανε κομπώματα, καθώς γρικώ και κρίνω,
μα λογισμόν τση παιδωμής ήβαλε μετά κείνο.
Τα συχναναστενάματα, κι η αγρυπνιά τση η τόση,
ίντα σημάδι αυτό μπορεί καλό να μας-ε δώσει;
Και τα συχνιά αποφτιάσματα της Αρετής, Αρτέμη,
δεν το 'χω να 'το για καλό, κι ο λογισμός μου τρέμει.
Τα ρούχα, που ο Ρωτόκριτος ήλλασσε κάθα μέρα,
μια κοπελούδα αμάθητη, σε λογισμόν εφέρα.
Ο Ρώκριτος είν' όμορφος, άξος και παλικάρι,
κι οι νιούτσικες οι άγνωστες πιάνουνται σαν το ψάρι.
Με λίγο βρώμα κι άφαντο χάνουσι την εξάν τως,
τα ύστερα δε γνώθουσι, μα θέλουν τη χαράν τως.
Αυτός λογιάζω να 'τονε, φοβούμαι το και τούτο,
εκείνος, οπού πάσ' αργά ήπαιζε το λαγούτο.
Κι αν είν' κι εμάς τόσο άρεσε του τραγουδιού η γλυκότη,
ίντα λογιάζεις να 'κανε σ' τση κοπελιάς τη νιότη;
Γ-ή να 'χω λογισμόν καλό, γ-ή πούρι και να σφάνω,
την πλιά καλύτερη βουλήν, οπού δε βλάφτει, πιάνω.
Και πλιό δε θέ' ν' ακαρτερώ, εδά που 'ναι στα ξένα,
και μηδ' εβγάλαν τσ' Αρετής πράμ' άπρεπον κιανένα,
ο γάμος τση να μιληθεί. Κι ως μου ξαναμηνύσει
ο Ρήγας, ξετελειώνω τα, να βγω από τέτοιαν κρίση.
Κι εμείς μη δείξομε ποτέ μάνητα προς εκείνη,
μ' ας τση μιλούμε σπλαχνικά, πάντα με καλοσύνη,
ώστε να την παντρέψομε και να τση κάμω ταίρι,
και τίς κατέχει τον Καιρόν ίντα μπορεί να φέρει;»

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ετούτα μιάν αργατινήν ελέγανε όλη νύκτα,
τα σφάλματα, του Ρώκριτου, μ' όχι εκείνης τα ερίκτα-
ωσάν οπού 'τον πλιά καιρού, και δούλος στο Παλάτι,
κι εκείνον και τον Κύρην του για μπιστικούς τσ' εκράτει.
Μ' άκόμη δεν κατέχουσιν εκείνα, οπού λογιάζουν,
αν είναι πούρι απαρθινά, μόνο θωρούν πως μοιάζουν.
Λίγα κοιμάται ο Κύρης τση, λίγα κοιμάται η Μάνα,
τούτα που τους βαραίνασι, συχνιά τ' αναθιβάνα.
Μια νύκτα, μιά βαθειάν αυγή το γάμον εμιλούσα,
και τότες όνειρο βαρύ είδεν η Αρετούσα.

Συνέχεια στη σελίδα 9

Κοπή Αγιοβασιλόπιτας 2020

Γράφει η **Μαριάννα Γ. Γαλανάκη**

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος ο σύλλογος Αρμενιανών Αττικής «Ο Κριτοβουλίδης» την Κυριακή 02/02/2020, διοργάνωσε με επιτυχία μία ιδιαίτερη εκδήλωση για την κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Στο ζεστό και φιλόξενο χώρο του καφέ «Εξωστρεφής», στον Κεραμεικό, συγκεντρωθήκαμε μέλη και φίλοι του συλλόγου και περάσαμε ένα ξεχωριστό πρωινό μέσα σ' ένα ευχάριστο κλίμα.

Αρχικά, ο πρόεδρος, κ. Γιάννης Τερεζάκης ευχαρίστησε όλους τους παρευρισκόμενους για την παρουσία τους και ευχήθηκε με τις μαντινάδες του να έχουν μία καλή και τυχερή χρονιά. Αναφέρθηκε στη προσπάθεια που κάνει ο σύλλογος, ώστε να μπορεί να διατηρείται ακμαίος στο πέρασμα των ετών και να πραγματοποιεί τέτοιου είδους εκδηλώσεις.

Έπειτα το λόγο πήρε η ταμίας του συλλόγου, κ. Σοφία Τερεζάκη, η οποία αφού έδωσε τις δικές της ευχές, παρουσίασε τον οικονομικό απολογισμό του συλλόγου του έτους 2019 και μεταξύ άλλων, ανέφερε ότι θα είναι ευπρόσδεκτη η συμμετοχή νέων μελών για την ανανέωση και συνέχιση του συλλόγου.

Εν συνεχεία, την βασιλόπιτα μας, φέτος, ευλόγησε ο εφημέριος του Ιερού Ναού της Αγίας Τριάδος Κεραμεικού, ο πατήρ Ευστάθιος Γιαννακίδης, ο οποίος μας συνεχάρη για την προσπάθεια διατήρησης του συλλόγου και έδωσε τις ευχές του για ένα ευλογημένο έτος.

Αμέσως μετά σειρά είχε το μοίρασμα της Αγιοβασιλόπιτας, πρώτα στους προσκεκλημένους της όμορφης αυτής εκδήλωσης, στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και κατόπιν σ' όλα τα μέλη του συλλόγου.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους, ο πρόεδρος της Παγκρητίου Ενώσεως, κ. Γεώργιος Μαριδάκης, ο αντιπρόεδρος της ομοσπονδίας Αποκόρωνα, κ. Μανώλης Μακρυδάκης, η γενική γραμματέας της Ομοσπονδίας και εκπρόσωπος του συλλόγου Καλυβιανών Αττικής κ. Αθηνά Μαραθάκη, εκπρόσωποι απ' το σύλλογο των Παίδοχωριανών, κ. Γιάννης Πανηγυράκης και απ' το σύλλογο Εμπρόσνερου ο κ. Μανώλης Θυμιανός. Παρέστη επίσης, ο πρόεδρος του συλλόγου Ελλήνων Μουσουργών, κ. Νικηφόρος Νευράκης, με καταγωγή απ' το Μελιδόνι.

Το κέρασμα της εκδήλωσης ήταν προσφορά του προέδρου του συλλόγου, κ. Γιάννη Τερεζάκη και του αντιπροέδρου, κ. Μιχάλη Τερεζάκη, τους οποίους και ευχαριστούμε θερμά.

Τέλος, ο σύλλογος είναι στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσει στα μέλη και τους φίλους του, την έκδοση του επετειακού μας ημερολογίου για το έτος 2020, το οποίο συμπύπτει με τα 40 χρόνια από την ίδρυσή του.

Πρόκειται για ένα επιτοίχιο, 13 φύλλων, ημερολόγιο το οποίο περιλαμβάνει φωτογραφίες από σημαντικές στιγμές του συλλόγου, τιμητικές διακρίσεις που έχει λάβει, αλλά

συνάμα και όμορφες εικόνες απ' το ίδιο το χωριό. Η προσπάθεια, αυτή, έγινε με ιδιαίτερη αγάπη, ενδιαφέρον και επιμέλεια, ώστε να αποτυπώσει με το καλύτερο τρόπο τη

δυναμική του συλλόγου όλα αυτά τα χρόνια και να αναμοχλεύσει ωραίες αναμνήσεις μέσα από ξεχωριστές φωτογραφίες.

Η έκδοση του πραγματοποιήθηκε και με τη οικονομική βοήθεια των αναγραφόμενων στο ημερολόγιο χορηγών. Εκτιμούμε ιδιαίτερα την στήριξη τους και τους στέλνουμε

τις ευχαριστίες μας.

Έτσι, για άλλη μία χρονιά πραγματοποιήθηκε μία επιτυχημένη εκδήλωση του συλλόγου μέσα σ' ένα χαρούμενο και εορταστικό κλίμα.

Τέλος, ο σύλλογος Αρμενιανών Αττικής «Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ» σας εύχεται καλή χρο-

νιά με υγεία, χαρά και ευτυχία και ελπίζει ότι η συνέχιση του συλλόγου θα αποτελεί πόλο έλξης στις ρίζες μας με γνώμονα πάντοτε τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την πρόοδο όλων μας!

Οι φωτογραφίες είναι του Μανώλη Πιπεράκη και της «Ε».

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΡΜΕΝΙΑΝΩΝ «Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ» (από 05/2/2019 έως 02/2/2020)

Ανώνυμος, (κατάθεση με την ένδειξη «ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ»)	30 €
Τσιτσιρίδης Μανούσος	50 €
Βαγιωνάκη Σοφία εις μνήμη της μητέρας της Σεβαστής Πιπεράκης Εμμανουήλ	50 €
Τσιργώτη Μαρία	40 €
Παπαγιαννάκης Σπύρος	20 €
Κουρομιχελάκης Βασίλης	50 €
Τσιτσιρίδου Γαβριηλίδου Ελένη	20 €
Καλλιβρετάκη Ιωάννα	10 €
Ιωάννου Μαρία	20 €
Τερεζάκη Κουνάλακη Αναστασία	10 €
Τσακίρακης Γεώργιος	50 €
Κουρομιχελάκης Γεώργιος του Μιχαήλ	25 €
Κουρομιχελάκης Ιωάννης του Μιχαήλ	25 €
Κουτσουπάκης Θεόδωρος	300 €
Γαλανάκης Γεώργιος του Δημητρίου	40 €
Καβρουλάκης Κων/νος του Μιχαήλ	25 €
Καβρουλάκης Δημήτρης του Παντελή	25 €
Καβρουλάκη Αικατερίνη του Παντελή	20 €
Καλλιβρετάκης Γεώργιος του Ελευθ.	20 €
Τερεζάκης Μιχαήλ του Νικολάου	120 €
Χριστοδουλάκης Απόστολος	15 €
Σοφία Μιχαήλ Τερεζάκη εις μνήμη της αξεχάστης και αξιαγάπητης Στέλλας Καλούδη	50 €

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2019 ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΜΕΝΙΑΝΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»

Υπόλοιπο Ταμείου 31/12/2018	886,49
πλέον (+) εισπράξεις έτους 2019	2.809,12
Σύνολο	3.695,61
μείον (-) πληρωμές έτους 2019	2.320,18
Υπόλοιπο ταμείου 1/02/2020	1.375,43

Αθήνα 02/02/2020

Η Ταμίας

Σοφία Ελ. Τερεζάκη

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου «Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ» τους ευχαριστεί όλους θερμά. Στον λογαριασμό GR 59 0171 8320 0068 3213 1721 053 στην Τράπεζα Πειραιώς μπορείτε να καταθέσετε τη συνδρομή σας. Για το Διοικητικό Συμβούλιο Η Ταμίας, **Σοφία Ελ. Τερεζάκη**

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΣΑΚΙ ΜΑΣ

Μια μαϊμού στη βράκα μέσα του συμπεθέρου

Καιρούς και ζαμάνια είχα, αναγνώστη μου μερωντικέ, να πάρω τσι δρόμους για τσιχαλέπες του Λεντάρη και τσι Γαλανές, και να διαβώ δρομάκια και στρατάκια απ' όπου περνούσαμε, τω καιρώ εκείνω, τα δασκαλάκια να πάμε στο Γυμνάσιό μας, του Βάμου. Δρομάκια και στρατάκια, χρόνους πολλούς τώρα, αποστρατευμένα αγνοημένα και περιφρονημένα, αφού μαθητές, βοσκοί, ζευγάδες, παπάδες και σκαφιάδες, δεν τα πορπατούν εμπλιό. Σβησμένα από το χάρτη τούτα τα περάσματα της παλιάς ζωής, μένουν όμως άσβηστα στην ψυχή μας, όσων από μας τσι ψεσινούς αποκρατούμε και πορπατούμε ακόμπη.

Μήρα το λοιπόν τσι δρόμους τσι χαλέπας, κι εβρέθηκα στο Φυσαέρι, να μου χτυπήσει καθαρό αέρι του βουνού, ν' ακούσω και κιαμιάς πέρδικας και πετροκοτσυφού κελιάδισμα, καθώς αποκρατούν ακόμπη, μαζί μ' εμάς, λίγ' απ' αυτά της νιότης μας τα πουλιά, που τα πιάνουμε στον αέρα, γιατί τ' άγουρου το κορμί «φτερά και δύναμη και μεγαλότη κάνει», καθώς το λέει κι ο ποιητάρης.

Σ' εκείνανα εδά τα μέρη των αυγερινών μας χρόνων, ανταμωθήκαμε με το Νικητογιώργη, του Νικητοχρήστο το κοπέλι, που 'ναι και καλός παραμυθάς και χωρατατζής πρώτης σκαλιτάς, και τον επαρακάλεσα να μου διηγηθεί κιανένα χωρατό των παλιών μας, να γελάσουμε και να το γράψομε κι εις το «Γραμματσάκι».

– Να σου πω θέλει, μου λέει, για δυο κοντοχωριανούς μας συμπεθέρους, μόνο πιάσε μολύβι και χαρτί, και γράφ' όσα σου λέω.

– Δεν κουβαλώ, του λέω, Γιώργη, στσι χαλέπες τέθιοιους μπελάδες, κοντύλια, χαρτιά και καλαμάρια, που με φυλακώνουνε στο σπίτι. Μόνο λέγε μου τα' συ, κι ό,τι θυμηθώ θα τ' αποθέσω στο χαρτί, ως θα βρεθώ στην κάμερά μου, όπου'χω και τα σύνεργά μου τσι γραφής και τσι φυλακής μου. Συμπάθα με μόνο για όσα ξεκάσω κι όπως θα τα γράψω, στο λίγο χαρτί, και με τον τρόπο τσι γραφής του «Γραμματσακιού».

– Μωρέ συ, μου κάνει τότες ο Γιώργης. Μην τύχει, άλλα να σου λέω 'γω, άλλα να κόβεις, να ράβεις, και να γράφεις εσύ, κι άλλα να τυπώνει ο δαίμονας ο τυπογράφος, να μου μασκαρέψετε τα λεγόμενά και να με κάμετε γίβεντο των Αρμένω;

– Λέγε' συ, Γιώργη, και ξια μου 'μένα.

– Οι δυο συμπεθέροι, το λοιπόν, αρχίνιξ' ο Γιώργης την αθιβολήν του, επήγανε στην Αφρική να στεφανώσουνε τα κοπέλια ντους. Σ' εκείνη τη μακρινή χώρα τα'χανε μπέψει, ο γεις τη θυγατέραν του κι ο άλλος το σερνικό του, για να σπουδάσουνε επιστήμες που δεν εδιδάσκουνταν στα δικά μας πανεπιστήμια, κι όποιος ετύχαινε κι εγγώριε απ' αυτές, ήτονε περιζήτητος κατό-

πιν σε ζωολογικούς κήπους και «φυτείες» πανάκριβων καρπών: Γιατρός των μαϊμούδων και των ουραγοτάγκων εσπούδαξε το κοπέλι, γεωπόνισσα των δεντρών του καφέ, του τσαγιού, του μοσκοκάρυδου, και τσι κανέλας του δεντρού σπούδαζ' η κοπελιά. Επαγγέλματα με μεγάλες απολαβές και θέσεις, σ' όσους τα πολεμούσαν.

Τα κοπέλια, το λοιπόν, γνωριστήκανε, φιλευτήκανε, και, στο ύστερο, αγαπηθήκανε και συζέψανε τα εργαλεία τους. Κι έπρεπε βέβαια τούτη τη συζευτική να την ευλογήσουν κι οι γονέοι τους και να βάλουνε και στεφάνι. Εμπέψανε για τούτο τα εισιτήρια στσι πατεράδες των, γιατί από μανάδες ήτον ορφανά, να ταξιδέψουνε κι ευτοί σ' εκείνα τα μέρη, και να βρεθούνε τσι χαρές τωνε. Καβαλικέψαν, το λοιπόν, οι συμπεθέροι τ' αερόπλανο κι εφτάξανε στην Αφρική, εστεφανώσανε τα κοπέλια. Χορέψανε με τσι κρητικές τωνε φορεσιές.

– Βράκα ο ένας, γκυλότα ο άλλος, πεντοζάλι και συρτό, ευχαριστηθήκανε τ' αντρόγυνο κι οι γαμουλιώτες ούλοι.

– Να ζήσετε οι Κρητικοί, ζήτω και τσι Κρήτης που βγάνει τέτοιους λεβέντες χορευτές, φωνάζαν οι καλεσμένοι. Τραγουδίξανε τ' «Αγρίμια κι αγριμάκια μου» και την «Ξαστεριά», είπανε και καμπόσες μαντινάδες, «απάνω στο κεράσι, τ' αντρόγυνο να'ναι καλά κι η Κρήτη ποτές τσι μη γεράσει!»

Τελείωσαν όμως τα τραγούδια κι οι χοροί, τα κοπέλια φύγανε τα μεσάνυχτα, γιατί βιάζοντανε ν' αρχινίξουν το τρυγητό τσι κυψέλης με το μέλι του μήνα του μέλιτος, κι οι συμπεθέροι αναμαζώξανε τα μπράτση τους, για να γαΐρουνε στην Κρήτη, π' αρχινίξανε να την αποθυμούν.

Τότες εσκεφτήκανε και το μικιό, σα μια γροθέ μαϊμουδάκι, που'χε χαρισμένο στον πατέρα του ο γιός του ο γιατρός, κι ελέγαν είντα να τόνε κάμουνε τούτον τον μπελά, απού δεν εξεκόλλιε από τη βράκα τ' αφεντικού του, σα νάτονε η μάνα του.

– Παρέτα το μωρέ, μα μόνο μπελάς είναι, του 'λεγε ο συμπεθέρος.

– Να το πάρω θέλει, γιατί 'έχει το χάζι ντου να το θωρώ να μου κάνει κουλουμούντρια, να το 'χω να μου ξει και τη ράχη.

– Κι ίντα θα το ταΐζεις, απού κουκουνάρες και κουρμάδες δε βγάνομε στον Αποκόρωνα;

– Να το μάθω θέλει στον τσερέβελο, κι ύστερα θα τ' αρχίξω τον ξυνόχοντρο και τσιλουμπίνους.

Εξεκινήσανε, το λοιπόν, για τ' αερόπλανο, εφτάξανε στη σκάλα κι αρχινίξανε να την ανεβαίνουν με το μαϊμούνι στην αμασκάλη τ' αφεντικού του με τη βράκα. Μα στο πλατύσκαλο τώνε λέει η αεροπλανοσυνοδός τσ' υποδοχής, τσι ρεσεψιόλ ως τσινε λένε, πως δεν επιτρέπονται οι μαϊμούδες σ' αερόπλανα, μόνο να κατεβούνε και να ξαναρθούνε χωρίς τσι τσι. Κι ίντα διάλολο να κάμουν, κατεβαίνου-

τη σκάλα ντουςουντίζουνε το πράμα, κι έρχεται η φώτιση του συμπεθέρου που κουβάλιε το μαϊμούνι:

– Στη βράκα μου, μωρέ θα το χώσω, που θα ντραπεί η κοπελιά να τη θωρεί και να με πασπατεύει σε τέθιοια μέρη.

Ετσά το λοιπόν, εδιάξανε, έχωσε ο συμπεθέρος, το μαϊμούνι στη μέσα βράκα, κι εγυρίσανε ν' ανεβούνε τη σκάλα τ' αερόπλανου.

Μα έλα σου δα, που την ώρα απού φτάνανε στο πλατύσκαλο, αρχίζει ο συμπεθέρος που 'χε τη μαϊμού στη βράκα να γελά και να χτυπιέται από τα χάχανα, σα να τον εγαργάλιεσσο' αμασκάλες και στσι πατούσες.

– Τι έπαθε ο κύριος; ρωτά η αεροπλανοσυνοδός.

– Τύφο, τύφο, τσι κάνει ο άλλος. Τύφο επέρασε μικιός και του 'βλαψε το νου, και γι' αυτό γελά στα καλά καθούμενα, μα του περνά γρήγορα, κι έρχεται' ο νους στην κεφαλήν του.

Κι επέρασε του, του συμπεθέρου το χάχανο κι εκαταλάγιαξε.

Μα ως εμπήκανε στη σάλα, αρχίζει ένα διαόλου νταμπουρά σα να του σκοτώσανε τη μάνα ντου, και ξεσήκωσε ούλους τσι ρεσεψιολίστες εις το πόδι, που ψάχνανε να του βρουνε γιατρό, μα τσ' πούχασε ο άλλος συμπεθέρος, που των είπε πάλι:

– Τύφο, τύφο επέρασε και τ' άφηκε τούτο το κουσούρι, μια να γελά, μια να κλαίει, μα του περνά γρήγορα.

Κι έτσα κλαϊμένο και δαρμένο τον έσυρε και τον έκατσε στην καρέκλα, κι ως έκατσε εσώπασε κι πούχασε. Και τότες, αναγκασμένος τον αποπαίρνει:

– Εκουζουλάθηκες, μωρέ; Ίντα διάλολος σ' εκυρίεψε και τη μια ξεκαρδίζεσαι στα γέλια, την άλλη δαιμονίζεσαι να κλαίεις και να χτυπιέσαι, σαν τη λάλη μου σαν τσι' πανε πως ο Βενιζέλος απόθανε;

Τέθιοιας λογής ήτονε και το μαϊμούνι του συμπεθέρου.

– Η σκατόπιστη η μαϊμού απού 'χωσα στη βράκα, μου τα'καμε ούλα τούτα, τ' αποκρίθηκε ο συμπεθέρος. Γιατί, σαν ανεβαίναμε τη σκάλα αρχίνιξε τ' αφορεσμένο και μου γαργάλιε τ' αχαρνά, και δεν

Συνέχεια στη σελίδα 12

Αρμενιανά ομοιοκατάληκτα Ο Ιούδας

Από τσοι μαθητές του Ιησού
ο πιο κατατρεγμένος
είναι ο Ιούδας, μοναχός και
παραγκωνισμένος.

Σπουδαίο το αδίκημα
σειείται η ανθρωπότη
και ούλοι τόνε θεωρούν
το μέγιστο προδότη.

Διάσημοι, όμως ερευνητές
του Πρίνστον και του Χάρβαρντ¹
λένε πως πρόσωπο είναι τραγικό
δια το Θείο Δράμα.

Γιατί ήθελε-δεν ήθελε
έπρεπε να προδώσει
τον αγαπητό του Δάσκαλο
να τονε παραδώσει.

Ο Ιούδας ό,τι έκανε
ήταν σχεδιασμένο και ότι
από πολύ ψηλά
προδιαγεγραμμένο.

Ότι χρησιμοποιήθηκε
για ένα σπουδαίο πράμα:
χωρίς αυτόν δεν θάχαμε
ποτέ το Θείο Δράμα.

Ακόμη κι Ευαγγέλιο
έχει ο ίδιος γράψει
και ότι ο Πάπας στα κιτάπια²
του στη Ρώμη το χει θάψει.

Η δεύτερη η άποψη
που είναι κι η κρατούσα
υποστηρίζει ότι αυτός
έδωσε πανταχούσα³.

Οδήγησε τον Ιησού
στου Γολγοθά το δρόμο
κι απ' εκεί εις το Σταυρό
και στο Μεγάλο Πόνο.

Υπέρμαχος αυτής της άποψης
στο ' Αρμένους θιασώτης
ένας παλιός Αρμενιανός
την Πίστης, στρατιώτης.

Σε όλους μας είναι γνωστός
ως Χαλβαδάκης Γιάννης
μα πιο γνωστός πιστέψτε με
ως Σηφαιλιουδογιάννης.

Πολύ μικρόσωμος ήτανε,
βλέμμα σπινθηροβόλο
τριμμένη βράκα φόραγε
με μπάλωμα στον κώλο.

Ήταν πολύ ετοιμόλογος
με άνεση στο λόγο
κουβέντα αν του γύριζες
σε χτύπαγε ντελόγο⁴.

Τ' αντζάκια⁵ του αδύνατα
χανόταν μες τη βράκα
στα μαύρα στιβανάκια του,
έκαναν τρίκι-τράκα.

Ο Γιάννης κατασκεύαζε
Σάββατο το Μεγάλο
ένα σκιάχτρο διαστάσεων
πάρα πολύ μεγάλο.

Στο γάιδαρο το φόρτωνε
και χωρίς πολλά λόγια
τον Ιούδα διαπόμπευε
σ' ανώγια και κατώγια.

-Γιβεντισμένη κερατά,
-προδότη, καταδότη
είντα ναι αυτά απούκανες
και κλαίει η ανθρωπότη;

Γιάντα μωρέ δε μου μιλείς
άχρηστε και λιγδιάρη,
ό,τι να κάνεις βρωμερέ
δε θα σου δώσω χάρη.

Αυτό μωρέ απούκανες,
μεγάλη προδοσία
το βράδυ στο Βαθύ Στενό,
θάχεις λογοδοσία!

Λίγο πριν απ' το Βαθύ Στενό,
στο κτήμα Γιαπιτζάκη
κλαδιά και ξύλα μάζευε
σ' έν' αυτοσχέδιο τζάκι.

Όταν ο σωρός μεγάλωνε
και αποκτούσε ύψος,
εις την κορφή του έβαζε
τον Ιούδα δίχως οίκτο.

-Για γέλασέ μου και εδά
-να σ' αποκαμαρώσω,
-γιβεντισμένη ίδια θα
θα σε αποτεφρώσω.

Κι ως είναι απολύτως φυσικό
ο Ιούδας έκανε μόκο⁶
και ο Γιάννης αποκάτω ντου,
του έβαζε το φόκο⁷.

Γύρω απ' τη φωτιά οι χωριανοί
εμβρόντητοι κοιτούσαν,
ευχές πολλές αντάλλαζαν
και ζωηρά μιλούσαν.

Από τα βάθη της ψυχής
Φίλοι Αγαπημένοι
έτη πολλά να έχετε,
πάντα ευτυχισμένοι.

Παλιός Αρμενιανός

6. Κάνω μόκο = σιωπά, από τις ιταλικές
λέξεις *moscio* (βουβός) ή *moso* (τίποτα)
7. Βάζω φόκο δηλαδή φωτιά. Η λέξη
προέρχεται από την ιταλική *fuoco* και
χρησιμοποιείται ως ουδέτερο άκλιτο.

Σπύρος Βασιλείου (1902-1985)

Ο Σπύρος Βασιλείου, από τους κυριότερους
ζωγράφους της γενιάς του '30, γεννήθηκε
στο Γαλαξείδι το 1902 και πέθανε στην
Αθήνα το 1985. Σπούδασε στην Ανώτατη
Σχολή Καλών Τεχνών, μαθητής του Νικο-
λάου Λύτρα, επηρεασμένος αρκετά από το
Μπαρόκ, τη φλαμανδική ζωγραφική και
τον Φώτη Κόντογλου, στρέφεται από νωρίς
στην περιγραφή του οικείου, του κοντινού, του
συγκεκριμένου, αναπλάθοντάς το με λυρικό
ρεαλισμό. Το 1929 αρχίζει σκηνογραφεί
θεατρικά έργα, ενώ το 1930 βραβεύεται
από την Ακαδημία Αθηνών και με τα χρή-
ματα του βραβείου ταξιδεύει στη Γαλλία,
την Ιταλία και το Βέλγιο προκειμένου να
ολοκληρώσει τις σπουδές του. Επιστρέφο-
ντας στην Ελλάδα, το 1932, αγιογραφεί την
εκκλησία του Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου
στην Αθήνα. Την περίοδο της Κατοχής
δημιουργεί πολλά χαρακτηριστικά έργα, ξυλο-
γραφίες, αντιστασιακού περιεχομένου. Τα
βιώματά του και η αγάπη του για κάθε τι
απλό και καθημερινό αποτυπώνεται στα
έργα του δίνοντας έμφαση στα αντικείμενα
που εκφράζουν τον κόσμο που φεύγει, σε
ο,τιδήποτε εκ πρώτης όψεως ασήμαντο. Όπως
αναφέρεται, «η λεπτομέρεια ανάγεται σε
θεμελιώδες εικαστικό στοιχείο των έργων
του. Η μετουσίωση του τετριμμένου, σε
συνάφεια αφενός με τη λεπτή ειρωνεία
του ζωγράφου, που παρεμβάλλεται κάποτε
αυτό-προσωπογραφούμενος, και αφετέρου
με τη χρωματική μαγεία των πινάκων,
καθιερώνει τον ιδιόρρυθμο ποιητικό ρεα-
λισμό του Βασιλείου» (Χρήστου Χρ. (1996).
Ελληνική Τέχνη. Ζωγραφική 20ου αιώνα,
Εκδοτική Αθηνών).

1. Princeton, Harvard, από τα διασημότερα
πανεπιστήμια των Η.Π.Α.

2. Κιτάπι (τουρκ.κίταρ) ιερό βιβλίο

3. Μήνυμα, ειδοποίηση, που απαιτεί από τον
παραλήπτη να πράξει κάτι το δυσάρεστο ή
δύσκολο γι' αυτόν.

4. Επί τόπου, από το ιταλικό *di luogo* ή το
βενετσιάνικο *di logo*.

5. Το αντζί = η γάμπα

Ο παλαικές μας φωτογραφίες

Στην εικονιζόμενη φωτογραφία, προφανώς από καφενείο του χωριού μας, η οποία χρονολογείται προσεγγιστικά στα τέλη της δεκαετίας του 1950, διακρίνονται από αριστερά προς τα δεξιά: Μπουντάκης Γεώργιος, Παρασκουλάκης Χαράλαμπος κουδο-νοποϊός, Παπαγιαννάκης Βαγγέλης Πλοίαρχος Εμπορικού Ναυτικού, Καβρουλάκης Μανώλης Δημόσιος Υπάλληλος, Ορφανάκης Νίκος Αυστραλία, Κουρομιχελάκης Μιχάλης, Άγνωστος, Άγνωστος, Παρασκουλάκης Γιώργης αυτοκινητιστής, Φρατζεσκάκης Γιώργης Καλύβες, Άγνωστος, (ίσως ο Κουρβητζούρης Κυριάκος).

Στις δύο φωτογραφίες που ακολουθούν παρουσιάζεται ένα μέρος της οικογένειας του Μιχάλη και της Όλγας Καβρουλάκη. Ο Μιχάλης ήταν αδερφός του Γιάννη, του Δημήτρη, του Μανώλη, του Γιώργη και της Χρυσούλας.

Η Όλγα - η οποία απεβίωσε το 1966- επονομαζόταν και Λινάρδενα από το όνομα του πατέρα της, Λεονάρδος Μακρυγιάννης με καταγωγή από τα Κυριακοσέλλια. Στις αρχές του περασμένου αιώνα καλλιεργούσαν ένα μετόχι πίσω από το «Χριστό» από όπου και συναντήθηκε με το Μιχάλη Καβρουλάκη.

Είχαν 9 παιδιά τον Γιάννη, το Γιώργη, τη Βασιλική, το Μανώλη, το Σίφη, το Νικολή, τον Αντώνη, τη Μαρία, και τον Μανώλη, που πήρε το όνομα του πρώτου Μανώλη που χάθηκε νωρίς.

Στη φωτογραφία εικονίζονται ο μεγάλος γιός της οικογένειας, Γιάννης Καβρουλάκης (καθιστός) και όρθιοι από αριστερά ένας γιός του Σίφη, ο Σίφης (που έζησε στη Μακεδονία), και ο Νίκος.

Η Όλγα Καβρουλάκη, στο άκρο αριστερά μόλις διακρίνεται η κόρη της Μαρία.

Την προθυμία συναντούμε κατά καιρούς των συγχωριανών μας, να συμβάλουν στην έκδοση της εφημερίδας, προσφέροντας τον οβολό τους, τις συνεργασίες τους, τις αφηγήσεις και τις φωτογραφίες τους.

Σε αυτό το τεύχος θα παρουσιάσουμε τις φωτογραφίες που μας προσέφεραν στο παρελθόν οι: Φανή Καλούδη το γένος Γιαπιτζάκη, και η Ελένη Κοντεζάκη το γένος Ροκάκη που ζει στο Φρε.

Καθιστή η Αβερκάκη Ελένη σύζυγος Δημητρίου και όρθιες από αριστερά, Ροκάκη Στέλλα και Ζαβιανέλη Κατίνα.

Εικόνες από τα κάλαντρα των εορτών των Χριστουγέννων 2019 στους Αρμένους

Με ικανοποίηση και χαρά διαπιστώσαμε ότι ένας μεγάλος αριθμός από παιδιά του χωριού μας και των γύρω χωριών, είπαν τα κάλαντρα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Δημοσιεύουμε μια σειρά από τις φωτογραφίες των καλαντρολόγων, εκφράζοντας την ελπίδα ότι το έθιμο θα συνεχιστεί και με τα κάλαντρα του Λαζάρου και της Μεγάλης Παρασκευής, τα οποία δημοσιεύουμε γι' άλλη μια φορά.

Δημοτικό σχολείο Νιό Χωριού

Παιδικός σταθμός Αρμένων

Συνέχεια από τη σελίδα 3

Εφάνιστή τση να θωρεί νέφαλο βουρκωμένον,
και μ' αστραπές και με βροντές καιρό ανακατωμένον.
Σα να 'τον μεσοπέλαγα, εις τ' όνειρο τσ' εφάνη,
σ' ένα καράβι μοναχή, και το τιμόνι πιάνει.
Κι αντρείεύγετο να βουηθηθεί, κι εκείνη δεν ημπορεί,
και τον πνιμόν τση φανερά στον ύπνον της εθώρει.
Κι εφάνιστή τση κι ο γιαλός εις ποταμός εγίνη,
πέτρες, χαράκια και δεντρά σύρνει την ώρα κείνη.
Κι ώρες το κύμα τη βουλά, κι ώρες τη φανερώνει,
κι ως τα βυζά τση ο ποταμός, και παραπάνω, σώνει.
Το ξύλον, που 'τον στο γιαλόν, εβούλησεν ομπρός τση,
πως κιντυνεύγει μοναχή, τση φάνη στ' όνειρό τση.
Και σκοτεινιάζει ο Ουρανός, δεν ξεύρει πού να δώσει,
και κλαίγοντας παρακαλεί, κοιμώντας, να γλιτώσει.
Λοιπόν, θωρεί πως ήλαμψε στου ποταμού την πλάτη,
μια λαμπυρότατη φωτιά, κι άνθρωπος την εκράτει.
Φωνιάζει τση· «Μη φοβηθείς!» κι εσίμωσε κοντά τση,
κι από τη χέρα πιάνει τη, σύρνει τη και βουηθά τση,
πάει τη σ' ανάβαθα νερά, κι απόκει την αφήνει,
κι εκάθηκε σαν την ασκιά, δεν είδε ίντα να γίνη.
Κι εκεί που πρώτα ο ποταμός ως τα βυζά τη χώνει,
ήφταξεν εις τα γόνατα, κι όσον και χαμπλώνει.

Μα εφάνετόν τση κι ήστεκε, δε θέ' να πορπατήσει,
δεν ξεύροντας το ζάλο της εις ποιά μερά να ρίξει,
μην πά' να βρει βαθιά νερά, και κιντυνέψει πάλι,
και την αυγή παιδεύγεται με τ' όνειρου τη ζάλη.
Κι εφώνιαξε στον ύπνον τση, κι ανείς να τση βουηθήξει,
μην την-ε πάρει ο ποταμός, το κύμα μην την πνίξει.
Εξύπνησεν η Νένα τση με τη φωνήν εκείνη,
κλαίγει κι αναθεμάτιζε τα' Αγάπης την οδύνη.
Και πάγει εκεί, που η Αρετή κείτεται μοναχή τση,
μην την ξυπάσει με φωνή, και πά' να ξαφορμίσει.
Ανάθεμα έτοια βάσανα, κακή ώρα σ' έτοια κρίση!
Εξύπνησε τρομάμενη, δείχνει πως θέ' να φύγει,
σύρνει φωνή λυπητερή· «Ο ποταμός με πνίγει!»
Όσάν όντε ψυχομαχεί, εκτύπα-ν η καρδιά τση,
και με το κλάμμα σιγανή ήτον η εμιλιά τση.
Ήτον και το προσκέφαλον τα δάκρυα τση γεμάτο,
οπού εφοβάτο, κι ήκλαιγε στον ύπνο οπού εκοιμάτο.
Ήπασκε η Νένα ό,τι μπορεί να την-ε συνηφέρει,
πιάνει τη στην αγκάλη τση, κρατεί την απ' το χέρι,
ρωτά, ξαναρωτά την-ε, ίντά 'σαν τα όνειρά τση,
κι ετρόμαξεν έτοιιας λογής, κι εράγν-ν η καρδιά τση.

(από την κριτική έκδοση του «Ερωτόκριτου»,
σε επιμέλεια Στυλιανού Αλεξίου, εκδ. Ερμής, Αθήνα 1985)

Ενα καλοκαίρι γεμάτο εικόνες Μέρος Β'

Γράφει ο **Μανώλης Ευθ. Πιπεράκης**

Καλοκαίρι του 2019. Βρέθηκα και πάλι στη γενέτειρα, για να ξεφύγω από τη βασανιστική ζέση της Αθήνας, να ηρεμήσω και να ξαναφορτίσω τις μπαταρίες μου. Λες και βρισκόμουν για πρώτη φορά στα μέρη μας, άρχισα να ζω και να καταγράφω καταστάσεις και εικόνες, για να δώσω ενδιαφέρον στην καθημερινότητα. Ορίστε το δεύτερο μέρος από τις καταγραφές.

... Όσο για το τι κέρδισαν (ή έκλεψαν) οι Ισπανοί, από το Περού, σου λέω μόνο ότι: -Καταλήστεψαν το χρυσάφι της χώρας. Έκλεψαν τα μυστικά του κινίνου, που το έβγαζαν οι θεραπευτές των Ίνκας από το φλοιό του δένδρου κιχόνη, για να καταπολεμούν την ελονοσία, και το μοσχοπούλησαν στην Ευρώπη που μαστιζόταν από την ασθένεια. Ανακάλυψαν τη διατροφική αξία της πατάτας και του καλαμποκιού, που ευδοκίμοιαν στα υψίπεδα της χώρας, και έστειλαν караβιές ολόκληρες στην αχόρταγη Ισπανία. Τα δοκίμασαν οι Ευρωπαίοι ηγεμόνες, είδαν την αξία τους κι έδωσαν στους λαούς των να φάνε, να χορτάσουν και να τους αφήσουν ήσυχους!

«Ηρέμισε, άνθρωπέ μου, ηρέμισε!» με διέκοψε ο φίλος. «Θα πάθεις τίποτα από τη φόρτιση που έχεις, και δε θα προλάβεις να μου πεις πού τα έμαθες αυτά, αν έχεις πάει προς τα εκεί και τι έψαχνες να βρεις».

Για να μη διερωτάται ο φίλος μου, του είπα ότι όντως είχα πάει στο Περού, όταν ήμουν σαραντάρης. Όσο για το τι γύρευα εκεί, του είπα τα εξής: Κατά πρώτον, εκείνο τον καιρό γινόταν λόγος πολύς για τη χαμένη πόλη των Ίνκας, το «Μάτσου Πίτσου», που είχε ανακαλυφτεί μόλις το 1911, ψηλά στις Άνδεις του Περού. Άνθρωπος με περιέργεια και ανησυχίες και εγώ, ήθελα να πάω, να δω την πόλη μυστήριο και να μάθω πέντε πράγματα για τον πολιτισμό των Ίνκας, αλλά και για το σύγχρονο Περού.

Το Μάτσου Πίτσου (παλιό βουνό) και η ομόνημη πόλη των Ίνκας

Ήταν, επίσης, ή εποχή που ο Έριχ Φον Ντένιγκεν είχε εξάψει τη φαντασία του κόσμου, με τα βιβλία του περί εξωγήινων, προβάλλοντας ως απόδειξη τις Γραμμές της Νάζκα, στο Περού. Τους απέραντους (σε μήκος και πλάτος) διαδρόμους, τα τριγωνικά κατευθυντήρια βέλη, καθώς και τα τεράστια πουλιά και ζώα, που υπάρχουν χαραγμένα στο έδαφος της περιοχής, την οποία ο συγγραφέας αποκαλούσε «Κοσμοδρόμιο» της Νάζκα. «Ποιος και για ποιο λόγο χάραξε αυτά τα υπερμεγέθη σχέδια –που μόνο από ψηλά φαίνονται σε όλη τους την έκταση–, αφού εκείνα τα χρόνια αεροπλάνα δεν υπήρχαν; Μήπως έχουν σχέση με εξωγήινους;» έθετε τα ερωτήματά του ο Ντένιγκεν. Ε, αυτές τις απαντήσεις αναζητούσα και εγώ, όταν αποφάσισα να πάω σ' εκείνα τα μέρη, να δω τα περίφημα σχέδια και να τραβήξω τις φωτογραφίες μου.

Κοσμοδρόμιο: Το βέλος

...Και τράβηξα μπόλικες. Αλλά η αγωνία μου ώσπου να φτάσουμε από την πρωτεύουσα Λίμα στη Νάζκα –εγώ και δύο θηλυκά, που είχα στην ευθύνη μου– ήταν μεγάλη. Τα καταφέραμε, όμως, και φτάσαμε στον προορισμό μας. Μπήκαμε σε ένα τετραθέσιο Τσέσνα και να 'μας πάνω από το «Κοσμοδρόμιο», να τραβάμε τις φωτογραφίες της ζωής μας.

Σταμάτησα να μιλώ για να πιω την τελευταία γουλιά καφέ, που είχε μείνει στο φλιτζάνι μου. Είδα τον φίλο μου να σκώνει το βλέμμα του ψηλά και να κοιτάζει τα χελιδόνια που πετούσαν πάνω από τα κεφάλια μας, σχεδιάζοντας οχτάρια στον αέρα. «Ξέρεις κάτι», μου λέει ξαφνικά, «αν ο Ντένιγκεν προβληματιζόταν με τα γεωγλυφικά της Νάζκα, εγώ προβληματίζομαι με τα χελιδόνια. Μια φούχτα πράμα, να αγνοούν τη βαρύτητα, να τρέχουν σαν αστραπή, να απολαμβάνουν το κυνήγι της τροφής τους, να μεγαλώνουν τα μικρά τους και, μόλις πιάσει φθινόπωρο, να την κάνουν προς το Νότο. Και του χρόνου, πάλι εδώ!

Και μάλιστα, στην ίδια τους φωλιά. Χωρίς να ακολουθούν τίποτα διαδρόμους τύπου Νάζκα. Με τι όργανα προσανατολισμού βρίσκουν το δρόμο τους; Σε ποιες πτυχές του μυαλού τους κατοικοεδρεύουν αυτά τα όργανα; Αυτό είναι για μένα το μεγάλο μυστήριο, φίλε μου. Όχι οι διάδρομοι της Νάζκα. Όμως, και αυτά που μου λες έχουν το δικό τους ενδιαφέρον. Αν μου 'λεγες και δυο κουβέντες για τον πολιτισμό των Ίνκας, πριν πάει μεσημέρι, καλά θα ήταν. Αυτό δεν ήταν το πρώτο ζητούμενο της κουβέντας μας;»

Αντιλήφθηκα αμέσως ότι είχα μακρηγορήσει λιγάκι, και προσπάθησα να τα μαζέψω όσο μπορούσα. Μπήκα λοιπόν στο θέμα, λέγοντάς του ότι τον πολιτισμό των Ίνκας τον χαρακτήριζε η άψογη οργάνωση του κράτους, η κοινωνική μέριμνα για όλες τις ηλικίες, η «σοσιαλιστική» διάθεση της καλλιεργήσιμης γης στις οικογένειες –ανάλογα με τον αριθμό των μελών τους–, ο σεβασμός των θεών και των ειδώλων άλλων φυλών που κατακτούσαν, η πρόνοια για συγκέντρωση αγαθών σε αποθήκες διάσπαρτες στην επικράτεια για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, και πολλά άλλα. Σχετικά με την άγνοια που είχαν για τον τροχό και τα τροχοφόρα –που λέγαμε–, του είπα ότι είχαν κατασκευάσει ένα ευρύτατο δίκτυο δρόμων και μονοπατιών, που το διέτρεχαν ειδικά εκπαιδευμένοι δρομείς, σε στυλ σκυταλοδρομίας, ώστε τα μηνύματα από και προς τον Αυτοκράτορα να φτάνουν στον προορισμό τους σε ελάχιστο χρόνο. Όσο για τις μεταφορές τους, χρησιμοποιούσαν τα μεγαλόσωμα λάμα τους (προβατοκάμπλοι). Γιατί ούτε τα άλογα δε γνώριζαν, μέχρι που έφτασαν στη χώρα τους οι «σωτήρες» Ισπανοί! «Αυτά που σου είπα εν συντομία, αγαπητέ μου, ήθελα να τα ζήσω από κοντά. Αυτοί ήταν μερικοί από τους «αντικειμενικούς λόγους», που με ωθούσαν να κάνω το ταξίδι αυτό!», του είπα και σταμάτησα για μια σύντομη αναπνοή. Μα πριν το φρέσκο οξυγόνο φτάσει στα πνευμόνια μου, με ρώτησε: «Γιατί; Υπήρχαν και «υποκειμενικοί»;»

Του εξομολογήθηκα ότι λάτρευα τη μουσική των Περουβιανών, από τότε που τη γνώρισα στους δρόμους της Νέας Υόρκης, όπου βρισκόμουν συχνά. Ειδικά, η πασίγνωστη επιτυχία El Condor Pasa (Το Πέταγμα του Κόντορα), των Simon + Garfunkel, με τον υποβλητικό ήχο της ινδιάνικης φλογέρας ή του πανφλάουτου, που συνόδευαν τους στίχους, με είχε ξετρελάνει. Μου δημιουργούσε εξωπραγματικές φαντασιώσεις. Με σκώνε στον αέρα, με απόθετε στις τεράστιες φτερούγες του Περουβιανού κόντορα και με πήγαινε ψηλά, στις πλαγιές των Άνδεων. Πετούσαμε πάνω από το Κούσκο, το Μάτσου Πίτσου, και καταλήγαμε στον ιερό ποταμό Ουρουμπάμπα, να πιούμε νερό να ξεδιψάσουμε, όπως λένε και οι

στίχοι του τραγουδιού στην Ισπανική του έκδοση, με τον μοναδικό Plácido Domingo.

Αυτή η μουσική, του είπα, ήταν ένας ακόμα ένας λόγος που με ωθούσε να... πεταχτώ μέχρι τις Άνδεις. Να δω, να ακούσω, να μυρίσω και να ζήσω την Ινδιάνικη ατμόσφαιρα.

Αυλός του Πανός

«Και, απ' ό,τι αντιλήφθηκα, πετάχτηκες, ε;» με διέκοψε ο φίλος μου.

«Τι να έκανα; Να ζω με τις απορίες μου, αφού τότε δεν είχαμε το διαδίκτυο, για να αντλούμε πληροφορίες και εικόνες; Πήρα το αεροπλάνο (ειδική προσφορά ξένης Εταιρείας) και να 'μαι στις κορφές της Κορδιλιέρας, να αναζητώ τον κόνδορα, τους απογόνους των Ίνκας και τους τυχόν εξωγήινους, στη Νάζκα».

«Και τι σου έμεινε από αυτή την ιστορία;»

«Πολλά! Αλλά αυτό που μου έκλεψε την καρδιά ήταν η μυστηριώδης μικροσκοπική πόλη του Μάτσου Πίτσου, που την είχε χτίσει στη ράχη του βουνού ο μεγάλος Βασιλιάς/Αυτοκράτορας Πατσακούτι. Δέος να το βλέπεις από μακριά, θαυμασμός να περπατάς στα δρομάκια του. Και το "αποκορύφωμα", να βρίσκεσαι στο ύψωμα με τον ιερό βράχο "Intihuatana" (τη δέστρα του ήλιου), με τον ηλιακό δείκτη να προεξέχει στο πάνω μέρος και να δείχνει, με τη σκιά που ρίχνει στην πλάτη του βράχου, τα ηλιοστάσια και τις ισημερίες.

Ο ιερός βράχος Ιντιουατάνα (η δέστρα του Ήλιου)

Και κάθε Ιούνιο, στο χειμερινό γι' αυτούς ηλιοστάσιο, να γίνονται τελετές και προσευχές στον θεό Ήλιο (Ιντι), για καλές σοδιές και γονιμότητα της γης. Και, μετά, να ακολουθεί το "δέσιμο" που του έκαναν στη βασιλική του δέστρα, για να είναι ήσυχοι ότι δε θα τους φύγει μακριά και μικρύνουν κι άλλο οι μέρες. Αυτή ήταν και η αρχή για το φεστιβάλ του ήλιου (Inti Raymí), που σηματοδοτούσε την αρχή του Νέου Έτους, και γιορτάζεται -ακόμα και σήμερα-, στο κοντινό Κούσκο. Αλλά για το ιστορικό και γραφικό Κούσκο,

την πρωτεύουσα των Ίνκας, που είναι κτισμένο σε υψόμετρο 3.400 μέτρων, θα σου μιλήσω άλλη φορά. Το ίδιο θα κάνω και για την πανέμορφη Λίμα, την πρωτεύουσα της χώρας, που χάραξε ο Πιζάρο με τη "βοήθεια" χιλιάδων Ινδιάνων. Αλλά δεν μπορώ να μην κάνω μια ιστορική αναφορά: Τη μεγάλη πλατεία Χοσέ Σαν Μαρτίν της πόλης κοσμή ο έφιππος ανδριάντας του μεγάλου ελευθερωτή Στρατηγού Σαν Μαρτίν, ο οποίος απελευθέρωσε τη χώρα από τους Ισπανούς, το 1821. Την ίδια χρονιά που ξεκινούσαμε και εμείς τον δικό μας απελευθερωτικό αγώνα, κατά του δικού μας κατακτητή.

«Αλλά, νομίζω ότι σου είπα πολλά και φοβάμαι πως είσαι έτοιμος να επαναστατήσεις και εσύ εναντίον μου. Και για να σε καμάρω, έρχομαι στο σήμερα και τη λαογραφική παράδοση του Περού, καύχημα της οποίας είναι οι πανέμορφοι χοροί της. Και από αυτούς ξεχωρίζω δύο: Το Κριολέζικο Βαλς (Vals Criollo) και την πανέμορφη Μαρινέρα Νορτένια (Marinera Nortena, δηλαδή του Βορρά, στην οποία, εκτός από τους χορευτές, πρωταγωνιστούν καπέλα, μαντίλια και φούστες πολύπτυχες. Και οι δύο χοροί είναι πανέμορφοι, όπως μπορεί να διαπιστώσει όποιος έχει καλές σχέσεις με το διαδίκτυο».

Μαρινέρα Νορτένια

Είδα το φίλο μου να σπκώνεται απότομα. «Είχαν ενδιαφέρον αυτά που άκουσα, αλλά μου φούσκωσαν το κεφάλι, και φεύγω πριν πάθω κανένα κακό», μου τόνισε. Μου έσφιξε το χέρι, πήγε να φύγει, μα κοντοστάθηκε:

«Το απόγευμα, θα μπω στο ίντερνετ να ψάξω γι' αυτά που μου είπες, και αλλοίμονο σου έτσι και με απογοητεύσεις. Γιατί, αν συμβεί αυτό, θα πρέπει να φύγεις από το χωριό σου, και να ξαναπάς στις Άνδεις, να κάνεις παρέα με τους κόνδορες!», άφησε την απειλή του και τράβηξε προς το αυτοκίνητό του.

Τελευταία εικόνα:

Απόγευμα, στις 5 του Σεπτέμβρη, βρέθηκα, με τον γείτονά μου Βαγγέλη Καβρουλάκη και τον Νίκο Καπριδάκη στην Κάινα, για να παραστούμε στην παρουσίαση του βιβλίου "Ανιστορώ για την Κάινα", του ακούραστου γέροντα Ιάσονα Στ. Μαυροματάκη. Άφθονο το λαογραφικό υλικό, που είχε συγκεντρώσει ο συγγραφέας, ικανό να βάλει φωτιά

στις αδρανούσες μνήμες του κοινού. Και τη φωτιά την άναψε με τον πρόλογό του ο εκλεκτός και ταλαντούχος, δάσκαλος και λογοτέχνης, Βαγγέλης Κακατσάκης, που καταφέρνει, με τη ζωντάνια του λόγου του, να δώσει ζωή και να αναδείξει το θέμα με το οποίο καταπιάνεται. Αυτή τη φορά ασχολήθηκε με τον άνθρωπο και συγγραφέα Μαυροματάκη, που τον απεικόνισε τρισδιάστατο και πανάξιο στα μάτια μας. Καλύτερη αρχή δε θα μπορούσε να γίνει.

Τη φωτιά που άναψε ο Βαγγέλης Κακατσάκης ανασκάλισε, και δυνάμωσε τη φλόγα της, η φιλόλογος και ιστορικός Στέλλα Αλιγυζάκη. Με εικόνες από το βιβλίο, που μας πρόβαλε στον τεράστιο πίσω τοίχο του σχολείου, και με το λόγο της, μας πήρε από το χέρι και μας έχωσε μέσα σε αλώνια και θημωνιές, σε αμπέλια, τρυγοκόφια και πατητήρια, σε λιοτρίβια και νερόμυλους. Και τι δεν έκανε για μας βάλει μέσα στην ατμόσφαιρα της εποχής εκείνης. Άξιοι όλοι τους, από τον συγγραφέα μέχρι τους ομιλητές.

Νερόμυλος

Γυρνούσα στο χωριό με το μυαλό γεμάτο αναμνήσεις και εικόνες. Με μια από αυτές να ξεχωρίζει. Είχε να κάνει με το νερόμυλο των Αρμένων και τη διαδρομή που έκαναν οι Καϊνιανοί, ώσπου να φτάσουν στο χωριό μας, για να αλέσουν το στάρι τους και το κριθάρι τους.

Συγκίνηση και ζωντανές εικόνες με συνόδευαν από την Κάινα ως τους Αρμένους. Και όπως ανηφόριζα τον κεντρικό δρόμο του χωριού μας, με τον Βαγγέλη τον γείτονά μου συνοδηγό, φρενάρισα το Μίτρα μου μεσοστρατίς κι έβγαλα φλας αριστερά.

«Γιάντα σταματάς μωρέ;» με ρώτηξε ο Βαγγέλης, παραξενεμένος.

«Λέω να μπούμε στο αλετριβιδιό του Παπαδογιάννη, ένα λεφτό, να δοκιμάσουμε το καινούριο λάδι» του αποκρίθηκα.

«Ντα έχουμε ψωμί μαζί μας, μωρέ κουζουλέ;» μου 'κανε την παρατήρηση. Συλλογίστηκα για μια στιγμή και διαπίστωσα τρία πράγματα: Πρώτον, ότι δεν είχαμε ψωμί να το βουτήξουμε στο λάδι, όπως κάναμε όταν είμαστε κοπέλια. Δεύτερον ότι είμαστε ακόμα στο μήνα Σεπτέμβρη, και δε θα βρίσκαμε το αλετριβιδιό ανοιχτό. Και τρίτον, ότι δεν ήμαστε στο 1959, αλλά στο 2019. Εξήντα ολόκληρα χρόνια μακριά... Ξεροκατάπια. Μια γλυκόπιχη γεύση άρχισε να γίνεται αισθητή στον ουρανίσκο μου. Έσβησα το φλάς του αυτοκινήτου και συνέχισα το δρόμο προς την Πάνω Γειτονιά!

Αρμενιανές διακρίσεις Εμμανουήλ Προεστάκης

Η αεροφωτογραφία του χωριού μας, που δημοσίευσε στο facebook ο Εμμανουήλ Γεωργίου Προεστάκης, αποκτά ιδιαίτερη αξία όταν μαθαίνουμε ότι την «τραβήξε ιδιοχειρώς εν έτη 2006, πετώντας ως Σμηναγός εκπαιδευτής επί Αεροσκαφών F-16 B52+ πάνω από το χωριό μας, Αρμένιοι Αποκορώνου από ύψος 3000 ποδών». Επικοινωνήσαμε μαζί του και ευχαρίστως μας διέθεσε τις πληροφορίες που δημοσιεύουμε.

«Ε»

Ο Εμμανουήλ Προεστάκης γεννήθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 1972 στα Χανιά και κατοικεί στους Αρμένους.

Φοίτησε στη Σχολή Ικάρων από το 1990 μέχρι το 1994. Το 1995 υπηρέτησε ως Ιπτάμενος σε μαχητικά αεροσκάφη A-7 Corsair στις Πτέρυγες Μάχης 115 και 116, ενώ από το 1999 μέχρι το 2010 ήταν Ιπτάμενος και εκπαιδευτής σε μαχητικά F-16 στις Πτέρυγες Μάχης 111,110,115. Ιπτάμενος επί ΝΑΤΟικών Αεροσκαφών AWACS στην Αεροπορική Βάση Geilenkirchen της Γερμανίας με επιχειρήσεις σε Λιβύη, Αλάσκα και Αφγανιστάν (2010-2014). Το 2015 ήταν Τμηματάρχης Διεύθυνσης Αεράμυνας στο Αρχηγείο Τακτικής Αεροπορίας στη Λάρισα. Αποφοίτησε με επιτυχία, το

25 χρονών, έτοιμος για μάχη.
A-7 E CORSAIR. 335 τ / 116 CW.

2016, από την Διακλαδική Σχολή Πολέμου στη Θεσσαλονίκη.

Το 2017 υπηρέτησε ως Διοικητής στη ΝΑΤΟική Βάση του Ακτίου. Το 2018 αποστρατεύτηκε με το βαθμό του Σμήναρχου.

Έχει πετάξει συνολικά με 9 διαφορετικούς τύπους αεροσκαφών και είναι ενεργός πιλότος της Πολιτικής Αεροπορίας με Πτυχίο Αερογραμμών, επί αεροσκαφών EMBRAER-145 και BOEING-747. Έχει στο ενεργητικό του περισσότερες από 4200 ώρες πτήσεις.

Κατά τη διάρκεια της θητείας του αποφοίτησε από τα περισσότερα σχολεία της Πολεμικής Αεροπορίας, καθώς είναι και απόφοιτος του Σχολείου Ασφάλειας Πτήσεων της Αμερικανικής Αεροπορίας (2007) όπου αποφοίτησε πρώτος με διάκριση επί

Ο Μανώλης σε πρόσφατη επίσκεψη στο χωριό μας, με τους συγχωριανούς στο καφενείο των Αρμένων.

25 σπουδαστών από 19 χώρες. Συμμετείχε, επίσης, στη διερεύνηση πολλών αεροπορικών ατυχημάτων της Πολεμικής Αεροπορίας.

Διαθέτει Master of Science στις Διεθνείς Σχέσεις και Ασφάλεια από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Μιλάει άπταιστα Αγγλικά, καθώς και Γαλλικά, Γερμανικά.

Η οικογένεια του ζει στη Λάρισα και έχει δύο κόρες, την Κατερίνα και την Άννα - Μαρία.

Μετά από προτροπή των παιδικών φίλων και συγχωριανών μου κοινοποιώ μια φωτογραφία που ιδιοχειρώς είχα τραβήξει εν έτη 2006, πετώντας ως Σμηναγός εκπαιδευτής επί Αεροσκαφών F-16 B52+ πάνω από το χωριό μας, Αρμένιοι Αποκορώνου από ύψος 3000 ποδών.

Συνέχεια από τη σελίδα 6

εμπόρουνα να βαστηχτώ κι εχαχάνιζα σαν το μωροκόπελλο. Κι ως εμπήκαμε μέσα, αρχίνιξ' ο δαίμονας να μου δαγκάνει τη φτόνη, που την επέρασε πρέπει για μπανάνια, κι επολέμα να τνε ξεφλουδίσει. Κι ελύσσιαξα βέβαια από τσι πόνους, κι αρχίνιξα τον ταμπουρά. Και καλά π' ανακάλυψες τον τύφο κι εσωθήκαμε. Γιατί θα μου κουβαλούσανε το γιατρό, κι ως θα μ' έγδυνε για να μ' εξετάσει, θανε πετιούνταν ο διάολος η μαϊμού από τη βράκα, και θανε γινουμέστανε ρεντίκολο, να μάσε γράψουνε κι οι εφημερίδες και να μάσε κλείσουνε και στο χάψι για λαθρεμπόρους των μαϊμούδων!

- Κι ίντα θα λέμ' εδά, άνεξαναρχίνιξ' ο

δαίμονας την ίδια πάλι δουλειά;

- Ντα δε θωρείς τη χέρα μου, αφού την έχω στη βράκα μέσα; Βαστώ ντνε τη μαϊμού από τη μούρη, ως να φτάξομε στο αεροδρόμιο. Κιάνε με ρωτήξουνε, θα πω, πως μου κατέβηκε η κήλη και την αναβαστώ, κι αυτή'ναι που μου φουσκώνει και τη βράκα.

Κι έτσα φτάξανε οι συμπέθεροι στην Αθήνα, χωρίς δαγκανιές και θρήνους και με λίγα μόνο, αδύναμα γαργαλητά, μ' αυτά'τονε υποφερτά.

Κι ως επεζέψαν από το φτερό, εμπήκε τζιριτικτός ο συμπέθερος με τν... κήλη σ' ένα καμεράκι που'γραφε απ'όξω «ντούζι», όπου εμανταλώθηκε κι έβγαλε τσι δυο βράκες - εσώβρακα άσπρη κι οξώβρακα μαύρη-μαζί με τη μαϊμού. Και κάνοντας ύστερα τσουβάλι

την εσωβράκα, έβαλε κι έδεσε μέσα τη μαϊμού, και την επέρασε κατόπιν κρεμασμένη στον ώμο για «ολιπιμπάγκι», ως κάνουν κι οι

τουρίστες με τα σακιασμένα στρώματα που κουβαλούνε στσι πλάτες...

Ετέλειωσ'όμως, αναγνώστη μου, το χαρτί κι ώρα να τελειώσει κι ετούτ' η αθιβολή.

Ωρα καλή, το λοιπόν, κι ο Θεός να μασε φυλάει από τέτοια γαργαλίσματα και ξεφλουδίσματα στα πίζουλά μας μέρη.

Φιλώ σας κατακούτελα
Ο ΓΕΡΩ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Το ημερολόγιο του Συλλόγου Αρμενιανών Αττικής «Ο Κριτοβουλίδης», 2020

Πρόκειται για το επετειακό ημερολόγιο του Συλλόγου, για το έτος 2020, το οποίο συμπίπτει με τα 40 χρόνια από την ίδρυσή του.

λάβει, αλλά συνάμα και όμορφες εικόνες απ' το ίδιο το χωριό. Η προσπάθεια, αυτή, έγινε με ιδιαίτερη αγάπη, ενδιαφέρον και επιμέλεια, ώστε να αποτυπώσει με τον καλύτερο τρόπο τη δυναμική του Συλλόγου όλα αυτά τα χρόνια και να αναμοχλεύσει ωραίες αναμνήσεις μέσα από ξεχωριστές

φωτογραφίες. Η έκδοση του πραγματοποιήθηκε και με την οικονομική βοήθεια των αναγραφόμενων στο ημερολόγιο χορηγών. Εκτιμούμε ιδιαίτερα την στήριξη τους και τους στέλνουμε τις ευχαριστίες μας. Μ. Γ.

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΤΟΥΣ 2020
40 ΧΡΟΝΙΑ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΜΕΝΙΑΝΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»

Ιανουάριος
Τιμητική έκδοση του συλλόγου από το Δήμο Αιγάλεω, στην 17η Μεταρρύθμιση Κοινωνίας και Αποκατάστασης και από το Ιερό Καθίσμα του Πριού Σιστορού «Άγιος Φαράν»

Φεβρουάριος
Ιερός Νόστος Αγίου Ιωάννου Θεολόγου (1ου αιών)

Μάρτιος
Ανάγερση μνημείων από το Σύλλογο «ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»
Μνημείο του Αγίου της Κρητικής Επανάστασης, Αντίστα Ανεστάσης
Μνημείο Πελοπόννη (και τα τρία μνημεία ανεγέρθηκαν τη δεκαετία το 1980)

Απρίλιος
Ιερός Νόστος Αγίου Νικολάου
θεματικό βιβλίο το 1915 από τον Πάτριον Ιωάννη Λαγογιάννη (κατοχή φρε)

Μάιος
Ιερός Νόστος Αγίου Κωνσταντίνου
Ο σπεί απεί τον ιερό το χωριό πατήρ Βραχμάνη Νικολαΐδης

Ιούνιος
Εικόνας από τη σπηλιά του χωριού μας

Ιούλιος
Ιερός Νόστος Προφήτη Ηλία - Απομαρτυρία στις 14 Ιουνίου 1897
Τίπος των πρώτων ενοποιημένων ανέκδοτων των Κρητών Τετρακλιτών Επανεστημένων

Αύγουστος
Πανοραμική φωτογραφία του χωριού

Σεπτέμβριος
Τη δημοτική μέλη του συλλόγου μας (1980)
Ε. Μανουσής, Μ. Τριπόπουλος, Ε. Μπαρμπαγιάννης, Μ. Χαλκιάδης, Γ. Βασιλειάνης
Οι πρόεδροι του συλλόγου μας
Μανουσής Γεώργιος
Τριπόπουλος Ιωάννης

Οκτώβριος
Η πρώτη ελευθρία του συλλόγου μας (Οκτώβριος 1979)

Νοέμβριος
Το πρώτο φύλλο της εφημερίδας μας (1996)
Ελευθερόπολις

Αυτοί που φεύγουν...

Πέθανε και ετάφη την 1^η Δεκεμβρίου 2019 στο Μαυρομμάτι Καρδίτσας ο **Γεώργιος Κωστόπουλος**. Ο Γιώργος ήταν σύζυγος της Κατίνας Κυριάκου Κολώνη και πατέρας του Χαρίλαου, του Δημήτρη και του Κωνσταντίνου.

Πέθανε και ετάφη στο νεκροταφείο του Προφήτη Ηλία στις 16 Δεκεμβρίου, η **Αλεξάνδρα Φαρδελάκη**, το γένος Φρεσκάκη ετών 92. Η Αλεξάνδρα ήταν μητέρα του Γιώργου, της Αθηνάς και της Ελένης.

Πέθανε στα Χανιά στις 31 Ιανουαρίου 2019 και ετάφη στους Αρμένους η **Κατίνα Κοκογιαννάκη** το γένος Κολώνη, ετών 83. Η Κατίνα ήταν εν ζωή χήρα του Μιχαήλ Κοκογιαννάκη.

Πέθανε στους Αρμένους στις 5 Φεβρουαρίου 2020 και ετάφη στον Ιερό Ναό του Προφήτη Ηλία, ο **Ελευθέριος Δημητρίου Παπαδάκης**, ετών 84. Ο Λευτέρης ήταν σύζυγος της Ανδρονίκης Φαρμακίδου-Παπαδάκη και πατέρας της Ειρήνης, του Αναστάσιου, της Ουρανίας, της Ιωάννας και της Ελένης.

Πέθανε στους Αρμένους στις 8 Φεβρουαρίου 2020 και ετάφη στο νεκροταφείο του Προφήτη Ηλία, η **Στέλλα Καλούδη**, το γένος Ροκάκη, ετών 38. Η Στέλλα ήταν σύζυγος του Στάθη και μητέρα του Μανώλη και της Φανής.

Πέθανε στα Χανιά στις 10 Φεβρουαρίου 2020 και ετάφη στο νεκροταφείο του Αγίου Λουκά, ο **Δημήτριος (Μίμης) Ιωάννου Χαραλαμπάκης**, ετών 84. Ο Μίμης ήταν σύζυγος της Βασιλικής, το γένος Μπισσοτάκη, και πατέρας της Αικατερίνης, της Ειρήνης και του Μανώλη.

Πέθανε στους Αρμένους και ετάφη στο νεκροταφείο του Προφήτη Ηλία στις 17 Φεβρουαρίου 2020, ο **Άγγελος (Ευάγγελος) Κωνσταντίνου Κοκολαντωνάκης**, ετών 77. Ο Ευάγγελος ήταν σύζυγος της Ελένης το γένος Κοκολάκη και πατέρας της Γεωργίας και της Καλλιόπης.

Η «Ελευθερόπολις» εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Μνήμη Στέλλας Καλούδη, το γένος Ροκάκη

Σε μια από τις συχνές επισκέψεις μου στο αγαπημένο μας χωριό, έτυχα στο δυσάρεστο γεγονός, αυτό της απώλειας της 38χρονης Στέλλας Καλούδη.

Ενώ όλοι ανέμεναν την εκδήλωση της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Πολιτιστικού Συλλόγου, την Παρασκευή 7 Φεβρουαρίου, αυτή αναβλήθηκε διότι είχε αρχίσει να επικρατεί βαρύ κλίμα στην στενή κοινωνία του χωριού μας, στο άκουσμα της θλιβερής είδησης ότι η Στέλλα οδεύει στο χωρίς γυρισμό της ταξίδι!

Οι τακτικές επισκέψεις της στα Νοσοκομεία της Αθήνας δεν κατόρθωσαν να νικήσουν την ασθένειά της, που η ίδια την αντιμετώπιζε με τόση γενναιότητα και αισιοδοξία.

Έτσι, νωρίς το πρωί του Σαββάτου στις 8 Φεβρουαρίου 2020, έχασε τη μάχη της για τη ζωή και βύθισε στο πένθος όλο το χωριό και ιδιαίτερα τις τρεις δικές της οικογένειες, ως γόνος της οικείας κοινωνίας.

Εξαιρετική σύζυγος του Στάθη Καλούδη και μητέρα δύο έφηβων, του Μανώλη και της Φανής. Μεγάλη απώλεια τόσο για τον ίδιο τον πονεμένο σύζυγό της, όσο και για τα παιδιά της.

Επίσης, βαρύ το πένθος όλης της οικογένειας, του Δημήτρη και της Μαρίας Ροκάκη, αλλά και της οικογένειας του Στάθη, γιού

της Φανής Καλούδη και του αείμνηστου Μανώλη. Αξέχαστη θα μείνει η καλοσύνη της για τη βοήθεια που πρόσφερε αλόγιστα και με περισσή καλοσύνη, όποτε η οικογένειά της είχε ανάγκη.

Η Στέλλα διατηρούσε ταξί στο χωριό που εξυπηρετούσε Αρμενιανούς και μη, ανά πάσα ώρα και στιγμή. Ήταν πάντα χαμογελαστή, σοβαρή και καλή οδηγός, με πράο χαρακτήρα ως άριστη επαγγελματίας. Ήταν όμως ονομαστή και για τα παραδοσιακά ξεροτήγανα, που με τόσο πολύ μεράκι έφτιαχνε για ευχάριστα γεγονότα, όποτε της το ζητούσαν.

Η εκτίμηση των συγχωριανών και επαρχιωτών φάνηκε από την παρουσία πλήθους κόσμου στο στερνό αντίο, συγγενείς και φίλοι, συμμαθητές των παιδιών της, γονείς των μαθητών που μετέφερε με το ταξί στο σχολείο, ακόμα και παιδιά.

Για την αδόκητη απώλεια της Στέλλας, εύχομαι στο σύζυγό της Στάθη, τα παιδιά και τους γονείς της, η αναγνώριση και η εκτίμηση όλου του κόσμου να τους δώσει δύναμη και κουράγιο για να συνεχίσουν το ταξίδι της ζωής.

Ιδιαίτερα ο Μανώλης και η Φανή να είναι σίγουροι ότι η μάνα τους θα τους καθοδηγεί από ψηλά για την πραγματοποίηση των ονείρων τους και των προσωπικών και επαγγελματικών τους προσδοκιών. Έτσι, θα είναι χαρούμενη, ακόμα και αν δεν είναι πια κοντά τους.

Σοφία Ελ. Τερεζάκη

Δωρεές στην Ενορία Αρμένων

Προσέφεραν στην ενορία Αρμένων: η **Αφροδίτη Καβρουλάκη-Μούγιου** από Αθήνα 300€, ο **Παπά-Μανώλης Καβρουλάκης** από Αθήνα 100€, ο **Δημήτρης Καβρουλάκης** από Αθήνα 50€, η **Καλούδη Μαρία** από Αρμένους 70€, ο **Γιώργος**

Παπουτσάκης και η **Αικατερίνη Δασύρα** από Αθήνα υπέρ του Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας στη μνήμη της γιαγιάς τους **Αικατερίνης Λιονάκη** 100€.

Το εκκλησιαστικό συμβούλιο τους ευχαριστεί όλους.

Μνήμη Νίκου Πετρουλάκη

Σε ηλικία 98 ετών έφυγε από τη ζωή ο «δάσκαλος των δασκάλων», ο Νίκος Πετρουλάκης. Γεννήθηκε στα Χανιά το 1921 και υπηρέτησε την εκπαίδευση από το 1940: σπούδασε στην Παιδαγωγική Ακαδημία Ηρακλείου και μετεκπαιδεύτηκε στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Εδιμβούργου και Θεσσαλονίκης όπου έκανε και το

διδακτορικό του.

Δίδαξε σε δημοτικά σχολεία, παιδαγωγικές ακαδημίες, κολλέγια, στρατιωτικές σχολές, σχολές νηπιαγωγών, στα προγράμματα εξομοίωσης των εκπαιδευτικών, ενώ για πολλά χρόνια υπήρξε γενικός διευθυντής στο Μαράσειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης. Είχε διατελέσει και γενικός διευθυντής παιδαγωγικών θεμάτων, εκπαιδευτικός σύμβουλος, προϊστάμενος του τμήματος Μελετών του Υπουργείου Παιδείας, μέλος του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου και πρόεδρος του Κεντρικού Συμβουλίου του Υπουργείου Παιδείας.

Η κηδεία του έγινε στις 10 Δεκεμβρίου 2019 από τον Ι.Ν. Ευαγγελίστριας Χαλέπας.

Πέθανε στους Αρμένους στις 10 Μαρτίου 2020 και ετάφη στον Ιερό Ναό του Προφήτη Ηλία, ο **Μιχαήλ Νικολάου Πριπάκης** ετών 87. Ο Μιχάλης ήταν σύζυγος της Δέσποινας Πριπάκη το γένος Παπαδομανωλάκη.

ΑΡΜΕΝΙΑΝΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Βράβευση του Δρ. Μιχάλη Καλλιτσάκη από την Ακαδημία Αθηνών

Η Ακαδημία Αθηνών απένειμε, σε πανηγυρική συνεδρία της, το βραβείο Χίλδεγαρντ στον Χανιώτη ερευνητή Δρ. Μιχάλη Γ. Καλλιτσάκη, για την καινοτόμα εργασία του στον τομέα της Οργανικής Χημείας.

Το βραβείο Χίλδεγαρντ, χήρας Λεωνίδα Ζέρβα, αποτελεί βραβείο της «Τάξης των Θετικών Επιστημών» της Ακαδημίας, με χρηματικό έπαθλο 3.000 ευρώ και αφορά σε πρωτότυπη ερευνητική εργασία στον κλάδο της Οργανικής Χημείας. Ο Δρ. Μιχάλης Καλλιτσάκης ο οποίος γεννήθηκε και μεγάλωσε στα Χανιά, σήμερα εργάζεται ως Μεταδιδακτορικός Ερευνητής στο Τμήμα Χημείας του ΑΠΘ.

Όπως εξήγησε ο ίδιος: «Μια ιδιαίτερη κατηγορία οργανικών ενώσεων με σημαντικό βιολογικό και φαρμακευτικό ενδιαφέρον αποτελούν τα Ν-ετεροκυκλικά παράγωγα που περιέχουν στη δομή τους τον πυρήνα της 1,4-διϋδροπυριδίνης. Είναι γνωστό ότι παρόμοια μόρια αποτελούν αναστολείς καναλιών ασβεστίου, παρουσιάζουν ισχυρή αγγειοδιασταλτική δράση και χρησιμοποιούνται παγκοσμίως για την πρόληψη και τη θεραπεία της υπέρτασης. Η συγκεκριμένη ερευνητική εργασία αποτελεί προκαταρκτική μελέτη της ανάπτυξης μιας καινοτόμας καταλυτικής μεθοδολογίας για την εκλεκτική σύνθεση μιας σειράς παραγώγων των Ν-υποκατεστημένων 1,4-διϋδροπυριδινών. Πραγματοποιήθηκε στο εργαστήριο Οργανικής Χημείας του Τμήματος Χημείας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια της συνεργασίας μου ως μεταδιδάκτορας

ερευνητής με τον Αναπλ. Καθηγητή κ. Ιωάννη Λυκάκη και με τον Αναπλ. Καθηγητή κ. Γεώργιο Κωστάκη στο Τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου του Σάσεξ.

Η μεθοδολογία αυτή ανοίγει το δρόμο για την ευρύτερη εφαρμογή και τη σύνθεση φθνών και πιο φιλικών προς το περιβάλλον υλικών στο πλαίσιο που ορίζει ο τομέας της «Πράσινης» Χημείας και αφετέρου λόγω της πολυδιάστατης φύσης της εργα-

σίας αυτής, τα αποτελέσματά της δύναται να έχουν υψηλό δείκτη απήχησης στην Φαρμακευτική Χημεία και Βιο-Ιατρική».

Ο Δρ. Μιχάλης Καλλιτσάκης τόνισε ότι «ένα από τα προαπαιτούμενα για τη συμμετοχή στο συγκεκριμένο βραβείο ήταν η υποβαλλόμενη εργασία να είναι εξ ολοκλήρου δημοσιευμένη από 1.1.2016 έως 31.12.2018, ή να έχει γίνει δεκτή προς δημοσίευση, σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κριτές. Το διεθνές περιοδικό Advanced Synthesis & Catalysis του εκδοτικού οίκου Wiley Online Library, στο οποίο δημοσιεύτηκε η συγκεκριμένη ερευνητική εργασία, αποτελεί ένα υψηλού δείκτη απήχησης διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κριτές. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός της άμεσης απόκρισης του επιστημονικού κοινού, καθώς η εργασία αναφέρθηκε για την ποιότητα και την πρωτοτυπία της σε 22 επόμενες χρονολογικά εργασίες από διάφορες επιστημονικές ομάδες σε διεθνές επίπεδο». Συνέχισε δε αναφέροντας ότι: «τα τελευταία χρόνια η έρευνα στην Ελλάδα χρηματοδοτείται και εύχομαι να συνεχίσει να χρηματοδοτείται μέσω ερευνητικών προγραμμάτων από κρατικούς ή μη φορείς (ΕΛΙΔΕΚ, ΓΓΕΤ, ΕΣΠΑ, ΙΚΥ, ιδρύματα κλπ.). Το γεγονός αυτό μπορεί να αποτελέσει πυρήνα προσέλευσης της νέας γενιάς επιστημόνων, οι οποίοι είτε λόγω κρίσης (brain drain), είτε απλά λόγω προσωπικών επιλογών βρέθηκαν σε πανεπιστήμια/ ιδρύματα του εξωτερικού, για να ξεκινήσουν ή να συνεχίσουν την ερευνητική τους δραστηριότητα στη χώρα μας, χαράζοντας νέα «μονοπάτια» της επιστήμης με την υποστήριξη των ερευνητικών αυτών προγραμμάτων». «Η βράβευση και η προβολή μιας επιστημονικής εργασίας μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για τους κοινωνικούς αλλά και εκπαιδευτικούς φορείς σε μια κοινωνία, δίνοντας την ευκαιρία στους πολίτες κάθε ηλικίας να συνειδητοποιήσει πόσο σημαντικό ρόλο παίζει η έρευνα στην ανάπτυξη των προϊόντων που χρησιμοποιούμε στην καθημερινή μας ζωή. Εύχομαι, ότι η προβολή του βραβείου αυτού, να δώσει κίνητρο σε νέους ανθρώπους που θέλουν να ακολουθήσουν τον επιστημονικό κλάδο και να εμπνεύσει κι άλλους ερευνητές σ' αυτό τον τομέα» κατέληξε ο Χανιώτης επιστήμονας.

Ποιος είναι ο Δρ Μιχάλης Καλλιτσάκης
Ο Δρ Μιχαήλ Γ. Καλλιτσάκης είναι απόφοιτος (2007) του Τμήματος Χημείας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Το 2009 ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές του σπουδές και το 2014 εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή με επιβλέποντα τον καθηγητή Κωνσταντίνο Λίτινα στο Τμήμα Χημείας, ΑΠΘ. Στη συνέχεια, ξεκίνησε την μεταδιδακτορική του πορεία ως Υπότροφος Αριστείας ΙΚΥ-Siemens στο Εργαστήριο Οργανικής Χημείας σε συνεργασία με τον αναπληρωτή καθηγητή κ. Ιωάννη Λυκάκη στο Τμήμα Χημείας, ΑΠΘ (2015-2017). Το 2016, για τρεις μήνες, βρέθηκε ως Επισκέπτης Ερευνητής στο Πανεπιστήμιο του Sussex στα πλαίσια του COST Action CM1201 σε συνεργασία με τον αναπληρωτή καθηγητή κ. Γεώργιο Κωστάκη. Σήμερα, εργάζεται ως Μεταδιδακτορικός Ερευνητής στο Τμήμα Χημείας του ΑΠΘ στα πλαίσια του ερευνητικού έργου PhotoDaLu (συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΛΙΔΕΚ και την ΓΓΕΤ, ΚΑ97507) με επιστημονικά

υπεύθυνο τον επίκουρο καθηγητή κ. Μιχαήλ Τερζίδη και επιβλέποντα τον αναπληρωτή καθηγητή κ. Ιωάννη Λυκάκη (<https://photodalul.wordpress.com/>). Η μεταδιδακτορική του έρευνα εστιάζει στην καταλυτική και φωτοκαταλυτική μεθοδολογία σύνθεσης οργανικών ενώσεων με πιθανό βιολογικό ενδιαφέρον. Διαθέτει 13 δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά υψηλού δείκτη απήχησης και περισσότερες από 20 παρουσιάσεις σε εθνικά και διεθνή συνέδρια.

*Είμαστε υπερήφανοι
για όλη την έρευνά σου
και τα πτυχία σου προικισό
να δώσεις στα παιδιά σου.*

*Επιτυχίες στη ζωή
στην τέχνη την δικιά σου
να χαίρεσαι ότι αγαπάς
την οικογένεια σου.*

*Συγχαρητήρια πολλά
Μιχάλη θα σου πούμε
και πρύτανις σα θα γενεις
όλοι μας θα χαρούμε!*

Ο Θεός Γιώργος

Αρχιμηνιά κι Αρχιχρονιά 2020

Τα κάλαντρα με τον δικό του έμμετρο τρόπο, μας είπε στην εκδήλωση της κοπής της πίτας του συλλόγου μας, ο Φρεδιανός ποιητής Γιώργος Γιακουμινάκης.

Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά,
πάει πια το δεκαεννιά
και το είκοσι μας βρήκε,
χρόνος μπήκε χρόνος βγήκε.
Άγιος Βασίλης βρίσκονταν
στο' Ανατολής τα μέρη
έτοιμος με το έλκηθρο
τα δώρα του να φέρει,
μα ο Ερντογκάν εσκέφτηκε
να το νε δυσκολέψει
πεσκέσια για τους Έλληνες
μόνος του να διαλέξει.
- Άγιο του λέει, μην ξεχνάς
πως είσαι στην Τουρκία*
και πάντα σ' ανεχόμαστε
χωρίς μνησικακία.
Άνοιξε τη σακούλα σου
να βάλω εγώ τα δώρα
που έχω για τους Έλληνες
και μη ρωτήσεις τίποτα,
πάρε τα και προχώρα.
- Άρχοντα, είμαι πρεσβευτής
αγάπης και ειρήνης,
χαράς του κόσμου και γιορτής,
περίσσιας καλοσύνης.
Οι Έλληνες που με τιμούν
δεν θα πολυχαρούνε
τα δώρα σου σαν λάβουνε
κι ίσως να φοβηθούνε.
- Χα-χα αυτό θέλω κι εγώ.
Πρέπει να καταλάβουν
πως είμαι ο αφέντης των,
πριν την οργή μου λάβουν.
Έχω απ' όλες τις φυλές
πρόσφυγες να τους στείλω
έχω πυραύλους έξυπνους,
καράβια φορτωμένα
και τα αεροπλάνα μου
πετούνε οπλισμένα.
Πάρτα και φεύγα γρήγορα
και μην ξαναμιλήσεις,
θα βρεις την πόρτα μας κλειστή,
όταν μετανοήσεις.
- Φεύγω σε όλους τους λαούς
για να το αναγγείλω
στους διεθνείς οργανισμούς
και θα σε καταγγείλω.
- Χα-χα με κάνεις και γελώ,
όμως να ξέρεις ένα
δε σε γνωρίζει ούτ' αυτή
η μάνα που σε γέννα.
Τον Σάντα Κλάους φτιάξανε
και σ' αντικαταστήσαν

μόνο αυτόν γνωρίζουνε
το θέμα είναι λήξαν.
Οι Έλληνες ξοφλήσανε
θα δεις σε λίγα χρόνια
πόσοι θα ζούνε, χάνονται
σαν του βουνού τα χιόνια.
Μονάχοι τους πομείνανε,
χα-χα μας φοβερίζουν
μα κάνουμε υπομονή
αν και μας ερθίζουν,
ώσπου να κάνουν την στραβή
να μας επιτεθούνε
κι από το πρόσωπο της γης
να εξαφανιστούνε.
- Φεύγω δεν θέλω να την δω
πάλι την Καισαρεία
πάω να εγκατασταθώ
στη χώρα την Αγία.
Κράτηξε και τα δώρα σου
για θα σου χρειαστούνε
μα τα παλούκια που πηδάς

ξοπίσω σου 'κλουθούνε.
Τώρα κι αν κάθεσαι καλά,
πολέμους μαγειρεύεις
καταστροφή για την τουρκία
φιρί - φιρί γυρεύεις.
Όποιος το λάκκο τ' αλλουνού
ανοίγει, να τον θάψει
θα πέσει μέσα και κανείς
δε θα βρεθεί να κλάψει.

*Καισαρεία νυν Καϊσερί Τουρκίας

Γιώργος Γιακουμινάκης
-Βαγιωνιάς-

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

Το περασμένο τρίμηνο λάβαμε από τους αγαπητούς αναγνώστες τα παρακάτω ποσά ως οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας μας. Τους ευχαριστούμε όλους θερμά.

Νικολάου Δημήτρη στη μνήμη της συζύγου του Μαρίας Τσιτσιρίδη του Ιωάννου	Κόρινθος	50 €
Κακέπη Αλέξανδρο Σίτσι	Λασιθίου	20 €
Παπαγιαννάκη Κατερίνα Χανιά		50 €
Αντωνάτο Μάκη	Αθήνα	20€
Χριστουλάκη Νίκο Πλάκα		
Αποκορώνου		40€
Κολώνη Ρούλα	Χανιά	10€
Αγγελάκη Καλατζή		
Αφροδίτη	Σάμος	40€
Μιχελογιαννάκη Γεώργιο του Ιωσήφ	Ηράκλειο	100€
Τερεζάκη Σοφία του Κωνσταντίνου	Αθήνα	100€
Βολουδάκη Εμμανουήλ	Χανιά	50€
Κουτσουπάκη Γεωργία του Χρήστο		
Κουλουριδάκη Αντωνία του Παύλο	Χανιά	50€
Μπουντάκη Παναγιώτη	Αρμένιοι	50€
Ευπολιτάκη Φώτη	Αρμένιοι	10€
Μουντοκαλάκη Θεόδωρο	Αθήνα	100€
Τσιτριώτη Μαρία	Αθήνα	20€
Παπαγιαννάκη Σπύρο	Αθήνα	50€
Κουρομιχελάκη Βασίλη	Αθήνα	20€
Τσιτσιρίδη Ελένη	Αθήνα	20€
Τσακίρακη Γιώργο	Αθήνα	100 €
Καλλιβρετάκη Γεωργία του Ιωάννου	Αθήνα	20 €
Πιπεράκη Μανώλη	Αθήνα	20 €
Τερεζάκη Αναστασία	Αθήνα	10 €
Κουρομιχελάκη Αργύρη	Αθήνα	20 €
Κουρομιχελάκη Γιάννη	Αθήνα	25 €
Κουρομιχελάκη Γιώργο	Αθήνα	25 €
Κουτσουπάκη Θεόδωρο	Αθήνα	700 €
Γαλανάκη Γεώργιο	Αθήνα	30 €
Θυμιανό Εμμανουήλ του Παύλου	Αθήνα	25 €
Καβρουλάκη Καίτη	Αθήνα	20 €
Γιακουμινάκη Γιώργο	Αθήνα	20 €
Καβρουλάκη Κωστή	Αθήνα	25 €
Καβρουλάκη Δημήτρη	Αθήνα	25 €
Νευράκη Νικηφόρο	Αθήνα	20 €
Τερεζάκη Μιχαήλ	Αθήνα	60 €
Καλλιβρετάκη Ματούλα	Αθήνα	20 €
Τσακίρακη Άγγελο και Νίκο	Αθήνα	50 €
Τερεζάκη Χρήστο	Αθήνα	20 €
Μαυροβίτου Χατζηκυριάκου Μαρία στη μνήμη του πεθερού της		
Μανώλη Χατζηκυριάκου	Αθήνα	50 €

Οι οικονομικές προσφορές μπορούν να κατατίθενται στο λογαριασμό GR9001101560000015676103433 της Εθνικής Τράπεζας δηλώνοντας στην τράπεζα το όνομά σας, ή να αποστέλλονται με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση: Τσακίρακης Γιάννης, Σουλίου 124, 173 42 Αγ. Δημήτριος και στη συνέχεια να ενημερώνετε την εφημερίδα στο τηλέφωνο 210-9916613, για να σας σταλεί η σχετική απόδειξη.

Ανακοίνωση

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένων καλεί τους συγχωριανούς μας που έχουν στη διάθεσή τους φωτογραφίες και υλικό από τις διάφορες εκδηλώσεις του Συλλόγου

να το στείλουν στο sylogosarmenoi@gmail.com. Στόχος μας είναι η δημιουργία ψηφιακού και έντυπου αρχείου των εκδηλώσεων που αφορούν στο χωριό μας.